

# ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

**Dr. STAUBER JÁNOS**

ARAD, ANUL 55. No. 32.  
1940. február 11. vasárnap

Redactor responsabil:

**SZ. JAKAB GÉZA**

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. In Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

## Uj legendák háborus hősei

Írta: SZ. JAKAB GÉZA

Ó-Babylon urai óta minden támadó imperiálista harcnak születnek legendás hősei az utókor multatszépítő emlékezetében. A thermopylaei szoros Leonidása a mindenre elszánt védelmi háboru heroikus önfeláldozásának teremtett örök példát és e két típus óta számtalan hősi legendát őriznek. — nem egészen céltalanul, — a középiskolák tanulóifjúságának számára készülő iskolakönyvek.

Ha a modern emberiség békevágyának egvétemes szempontjából nézzük ezt a részben morális, részben irodalmi, részben pedagógiai kérdést; úgy sejtjük, kevesebb háborus hőssel többre jutottunk volna.

Mindez nem ront az ember egyéni kiválóságainak megítélésénél semmit a történelem mérlegén. A jónak éppúgy lehetnek hősei, mint a rossznak. Gondoljunk Herosztrátszre, aki pusztán publicity-vágyból felgyújtotta az efézusi templomot. Ha olvassuk a történelmet, láthatjuk, hogy ennek a görög férfunak ugyancsak számos utánczója akad, hogy a modern idők szervezett pusztító-hadjárait ne említsük. Ha például a finn-orosz háboru eseményeit olvasuk, láthatjuk, hogy orosz légitőlők csupán pánikkeltés végett bombáznak össze légelhárító ütegekkel egyáltalán nem rendelkező kis finn városkákat és pánikkeltésre a haditechnika számos kémiai, mechanikai, gáz- és bakteriológiai eszközt termelt ki még külön.

Vitatható, hogy mennyiben legendás hősök, akik támadnak és mennyiben azok, akik természetesen védekeznek. A muzsik, aki százezerszáma hull el a Mannerheim-vonal acéláncél-kavernái előtt és ebben a tragikumban a legkevésbé ő az, aki összeütközésbe jöve a fennálló világgal, tragikusan bukik el és ezért felelősé volna tehető. — legkevésbé lehet hős. Nos, a helyzet megítélése legalább is relativ, merthelyhol találhatnánk ennél a muzsik-hullásnál tragikusabb tény, amidőn azt sem tudja, miért kell elhullania? Mennyivel lehet hősebb az a legendás, fehérleplű angyal, aki a finn katonák tömegszuggerációs látomásai szerint lángpallossal jár a finn rohamosztagok élén, hogy elűzze Suomi határaitól a rátört barbár hordákat? És mennyire hős Mannerheim báró, a finn szabadságharcosok vezére, aki husz esztendőn át, alaposan átgondolt műszaki tervek alapján megépítette a róla elnevezett védelmi vonalat, mert — mint volt vezérkari tiszt és mint aktív politikus — jól tudta, hogy egyszer ott, a karéllai földszávon át megindulhat az ellenséges támadás emberhulláma, amelyet szellemes gépfegyver-félszkekkel, sziklavermekkel, aknamezőkkel és felgyújtható erdősávokkal igen célravezetően fel lehet tartóztatni mindaddig, amíg csak történik valami. Valami olvas, aminek bekövetkezése, avőzelem esetén rendszerint hőssé avatja a vezért.

Kimondhatjuk, ha ragaszkodni kívánunk az igazsághoz, hogy egészen egyszerű véletleneken mulik az egész legendás dicsőség, hősiesség és a mithosz babérjának öröközldje. G. B. Shaw főgalmazásában: ha Cleopatra orra nagyobb lett volna, mint amekkora volt, másképpen alakult volna az egész világtörténelem is.

Mindez nem kívánja kétségessé tenni, hogy ne élne olyan heroizmus az emberek lelkében, amely megérdemli a legendák halhatatlanító varázsát. Az egyéni bátorság, kötelességtudás és a legvégsőkig elmenni tudó áldozatkészség kétségkívül példátadó módon teremti meg az elismerés légkörében fogamzó, emberfeletti motívumokkal színezett legendát ma is. Emlékezzünk az angol Lawrence ezredes pályafutására, vagy figyeljük a belga-francia Weygand tábornok működés-

sét: olyan férfiak típusai ők, akik egymaguk vállalják világbirodalmak érdekeinek sorsát és egészen az összeroppanásig megállják helyeiket ott, ahová a parancs állítja őket. Minden nének és minden nemzetnek megvannak a maga Lawrencei és Weygandjai: nem faji mithosz, vagy politikai pártállás, vagy egyenruha-zsinórzatmód kérdései döntik el sehol a felelősség, a kötelességvállalás és a céltudatos áldozatkészség megtestesítőinek teljesítményeit. Bármily furcsán is hangzik a mai háborus propaganda-nyelvezetben: az örök emberi értékek döntik el ma is, mint eddig néhány ezer éven keresztül, hogy az egyéni kiválóságok, a közösségek akaratának e maradéktalan kifejezői miképpen tölthetik be feladataikat s válhatnak új legendák új hőseivé. És hozzá a szerencse: a történelemnek hasonlóan örök tényezője. Ki tudná megmondani, hány Lawrence, hány Weygand, hány Pilsudszky, Mannerheim, vagy Leonidász végezte pályáját időnek előtte, egy szakasz katona puskacsővel

előtt, vagy — megbélyegző kém-halállal, — ősföldanyvánk és egy vastagabb faág között lógó kötélén himbálódzva?

Ime, a relativitás, mely erkölcsi világrendünkön éppúgy uralkodik lelkeinkben, mint az einsteini eltérések az euklidesi geometriától a világegyetemben.

Az új legendák hőseinek viládjában csak annyi, ami ragyog, amennyi örök emberi vonás van bennük, függetlenül a kortól, melyben élnek, az adott céloktól, melyeknek szolgálatában állnak és az adott körülményektől, amelyek közé az idő és a sors állította őket. Az egyéni kiválósága csakis úgy nyilatkozhatik meg, ha van benne erkölcsi kiválóság, melynek érvényesülését szerencsés körülmények véletlen összetalálkozásai elősegíthetik. Így születnek körülöttünk a legendák, amelyek betetőzik a tényleg szerencsés összejátékának beteljesülését. Hősök ők? Nem, csupán helyüket megálló emberek. Az igazi hős, a legendák hőse a magasrátörő humánus, mely a pusztulásban, a világhatalmi érdekek nagy szinpadán is nemes ragyogással nyilatkozik meg bennük, hogy felmutassa az időnként megzavaró embercsoordáknak, mennyire kár az emberért. — amely milliószámra pusztul időnként, — amidőn ilyen példányai lehetnek.

## Amerika akcióba lépett az európai konfliktusok utáni helyzet rendezése érdekében

Az amerikai külügyi államtitkár Mussolinivel folytatja le első tájékoztató tárgyalásait. A háborus frontok legújabb eseményei

### Amerikai tervek Németország telosztásáról

Washington (Dunaposta.) Az Egyesült-Államok külügyi hivatala a következő közleményt adta ki:

„Mint hogy a világ különböző részeiben ellenségeskedések folynak s mint hogy valamennyi semleges állam a világhéko helyreállítását kívánja, az USA kormánya elhatározta, hogy több semleges ország kormányával tárgyalásokat kezdeményez. Ezek a tárgyalások nem jelentik valamely határozott terv keresztülvitelének kezdeményezését, hanem csupán tapogatózó jelleggel bírnak egy széleskörű gazdasági egyezmény létrehozatala érdekében. A tárgyalásokba később valamennyi semleges kormányt belevonnák és az előzetes tárgyalások során nem kerülnek szóba a jelenlegi háborúkkal kapcsolatos kérdések. Lehetséges az is, hogy idővel a háborus államokat is belevonják a tanácskozásokba, hogy megbeszéljék a béke helyreállításának a módjait.

### Roosevelt először Mussolinivel lép érintkezésbe

Abból a tényből, hogy WELLES hadügyi államtitkár utja először Rómába vezet, a lapok azt következtetik, hogy ROOSEVELT elnök a hadviselő államokkal folytatandó tárgyalásokat megelőzően előbb Mussolini miniszterelnökkel akar valami közös tervben megállapodni. Welles először azt fogja megállapítani, vajon elérkezett-e az ideje annak, hogy a semleges államok Amerikával és Osztországgal az élükön határozott lépéseket tegyenek a háboru befejezése érdekében. Ha az amerikai államférfi azt a benyomást szerzi, hogy nincs itt az ideje a békeakció megindításának, akkor tisztáznia kell majd, hogy mikorra várható bizo-

nyos hangulatváltozás. Lehet, hogy ezért Welles hosszabb ideig marad Európában. Az amerikai lapok különben megállapítják, hogy Welles volt az első amerikai államférfi, aki élesen ellátta annakidején a versaillesi békeszerződést.

A londoni Times szerint addig nem lehet békéről tárgyalni, amíg vissza nem állították Ausztria, Csehország és Lengyelország teljes függetlenségét.

A német közvéleményben Welles utazása eddig semmiféle visszhangot nem keltett, mert a német sajtó még nem adott hírt az amerikai akcióról.

### Ujra sarki hideg dühöng a finn-szovjet fronton

Helsinki. (Dunaposta.) A finn főparancsnokság hivatalos jelentése szerint Sumánál a szovjetorosz csapatok valamennyi támadását visszaverték. A finn tüzérség több orosz ágyu-

üteget megsemmisített és a szovjet csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek. A Ladoga-tó északi részénél a finn haderő ugyancsak győzeimesen fejezte be a harcát az oroszok-

# Perlodont

FEHERITI A FOGAKAT ÉS ILLATOSITJA A SZAJÁT

kal. Beigazolt jelentések szerint a harcokban Boriov szovjetorosz ezredes elesett. A finnek több ellenséges áhást is elfoglaltak. A hideg ismét rendkívül erős és a hőmérséklet minus 30 és 40 fok között van.

Finn illetékes helyről érkezett svéd jelen-

## Amerika közvetít a finn-orosz háborús felek között?

Stockholm. A lapok legújabb jelentése szerint az Egyesült-Államok kormánya vállalkozott a finn-orosz viszály elsimítása érdekében a közvetítésre. A washingtoni kormány Steinhardt moszkvai nagykövete után napok óta bizalmas megbeszéléseket folytatott a Kreml uraival és ennek eredményeként bizonyos közvetítő javaslatok jöttek létre, amelyekhez állítólag a szovjetkormány hozzájárult. Steinhardt nagykövet pénteken este elutazott Moszkvából. Tallinba ment, ahonnan repülőgépen Rigán keresztül Stockholmba utazik, ahol egy napra megszakítja útját, hogy a svéd kormánnyal is megvitassa a közvetítő akció lehetőségét, ezután pedig Helsinkibe utazik, ahová kedden délutánra várják. A közvetítő javaslatok lényegéről eddig semmi sem szivárgott ki. Stockholmban azt hiszik, hogy a szovjetkormány továbbra is azon az alapon

tés szerint a szovjet hivatalos jelentésnek az a része, mintha a Mannerheim-vonal több pontját elfoglalták volna, tévedésen alapul. E körök kijelentése szerint a szovjetcsapatok a kareliai szoroson egy méternyit sem haladtak előre.

tárgyal, amelyen a múlt év októberében és novemberében igyekezett eredményeket elérni. Állítólag csak északon hajlandó némi területengedményekre Finnország javára, a másik engedmény az lenne, hogy hajlandó tárgyalni a jelenlegi finn kormánnyal is, mert az új orosz álláspont az, hogy a Kuusinen-kormány hatásköre csak azokra a területekre terjed ki, amelyeket Finnország köteles lenne átengedni a szovjetnek.

Az orosz offenzíva azonban ettől eltérően is tovább tombol és Mannerheim tábornagy, a finn hadsereg főparancsnoka a kareliai frontra érkezett, hogy személyesen vegyen részt a védelem irányításában. A szövetséges hatalmak egvébként igyekeznek sürgősen segítségére sietni Finnországnak és a svéd lapok szerint az angolok nagyobb csapatokat akarnak küldeni a legközelebbi napokban Helsinkibe.

## A szovjet nem rendezte még Amerikával szemben fennálló adósságait

Washington. (Rador.) Hull amerikai külügyminiszter a szenátushoz intézett levelében kifejtette, hogy a szovjetkormány nem tett teljes mértékben eleget az Egyesült-Államokkal szemben vállalt kötelezettségeinek. Ez a levél válasza volt Vandenberg szenátor felhívására, aki a szovjettel való diplomáciai összeköttetés megszüntetését követelte. Ennek ellenére, tette hoz-

zá levelében Hull külügyminiszter, az amerikai kormánynak nem az a véleménye, hogy a diplomáciai összeköttetéseket meg kell szakítani a Szovjettel. Hull azon véleményének adott kifejezést, hogy ha egy ország vállalt kötelezettségeinek nem tesz eleget, fel kell szüntetni kötelezettségeinek teljesítésére.

## Amerikai terkép Németország felosztásáról

Berlin. Nagy feltűnést keltett a New Yorkban megjelenő New Week című amerikai folyóirat jelentése a nyugati hatalmak háborús céljairól. A folyóirat térképet közöl Németország felosztásáról arra az esetre, ha Anglia és Franciaország szövetségként kerül ki a háborúból. A jelentés szerint, amely kiemel-

hogy a Németország teljes felosztását követelő iránvzat Franciaországban sokkal erősebb, mint Angliában, a nyugati hatalmak háborús célja: a német birodalom teljes feldarabolása olyan mértékben, hogy csupán Nyugat-Pomeránia töredéke, Altmark, Braunschweig, Thüringia részei, Szászország, a megcsonkított

Hannover, Hamburg-Bréma, a megcsonkított Westfália és Hessen darabjai maradnának meg belőle. Ezt a maradványt négy kormányzóságra osztanák fel. Pomerániának Berlin lenne a fővárosa, Braunschweignak Braunschweig, Hannovernek Hannover, Westfália pedig a nyugati hatalmak felügyelete alá kerülne. Németországnak és Poroszországnak még a neve is el kellene, hogy tűnjék. Kelet-poroszország, továbbá Pomeránia az Oder-ig, valamint Szilézia Lengyelországnak jutna. Csehország határa Drezdáig tolná előre. Ausztriát, mint önálló államot a Maina vonalig, Mainzig terjesztenék ki, Dánia megkapná Schleswig-Holsteint, míg Hollandia Kelet-Frieslandot és Oldenburgot, valamint Nyugat-Németország egy részét Münsterig, Belgium a Rajna és a Mosel között fekvő területet és Franciaországnak az egész Pflazot. (Dunaposta.)

A Paris Soir terjedelmes vezércikket közöl Herriot képviselőházi elnök tollából. Herriot éles támadást intéz a cikkben Németország ellen. Többek között ezeket írja:

— Akár Hitler Németországról, akár háboru előtti, vagy a háboru utáni Németországról, akár a Hohenzollern-féle császárságról, akár pedig a német köztársaságról van szó, Németországot és a német népet feltétlenül meg kell semmisíteni. (Dunaposta.)

## Az amerikai hadianyag megmentheti Finnországot

Sir Walter Citrine, a Trade Union főtitkára Finnországból visszatérve kijelentette, hogyha a különböző országok, beleértve Angliát, sürgősen leszállítják a megígért hadianyagmennyiséget Finnországba, úgy a legközelebbi 6-8 héten belül a helyzetben nagy változás várható és Finnország a levegőben egyenlő ellenfele lesz Oroszországnak.

## Svédországot és Norvégiát a semlegesség megsértésével vádolja Berlin

Berlin. A német hadijelentés szerint a háboru kezdete óta 409 ellenséges hajót egy és fél millió tonna ürtartalommal sülvesztettek el. A német sajtó külpolitikai és belpolitikai szempontból foglalkozik a jelentéssel. Eszerint a német közvéleményre nagy hatást tett a német flotta teljesítőképesége, míg külpolitikai szempontból a hajók elsülvesztése nagy mértékben befolyásolja a sajtó legújabb közvéleményét. A német sajtó visszautasítja az északeurópai lapoknak azt a megállapítását, hogy barbár módon folytatják a háborút. A német sajtó szerint a semlegesek maguk az okai annak, ha hajóikat elsülvesztik, mert a

## A legnagyobb áldozat

Írta: CLAUDE GÉVEL

Vincent Nalvaire nem azért nem csalta meg feleségét, mert nem volt rá alkalma. Negyvenöt éves, elegáns, művelt, jószívű férfi volt, akiről nem egy nő kitüntetőt volna figyelemmel és bár Vincent nem dicsekedett vele, nem egy nő jelét is adta annak, hogy szívesen venné udvarlását. Az is nem egyszer megtörtént, hogy Vincentnek komoly önruralmába került, hogy ellenálljon a csábításnak.

Azt se lehet mondani, hogy merő erényességéből maradt hű feleségéhez. Igaz, hogy az ilyen "erényesség" gyakran nem egyéb, mint kényelemszeretet, gyávasság, fölös óvatosság. De Vincent-nél egyikről se volt szó. Egészen egyszerűen még mindig szerette a feleségét, csaknem húsz évi házasság után. Szerelméből vette el és szerelmük sokáig tartott. Táján ma már nem mondhatta volna észta lekiismeretével, hogy szerelmes a feleségébe, de a sokéves gyöngédség, mely egyetértés, igazi megbecsülés olyan meleg érzelmekkel töltötte el, hogy úgy találta, ez a legkevesebb, amivel tartozik feleségének.

A krízis nagyon megérezte építészeti irodája, és közvetve ez volt az oka, hogy Vincent nyugodt élete alapján véve megváltozott. Az üzleti pangás miatt sok szabad ideje volt és a szabad idő legtöbb meleggáya a kísértéseknek. Vincent egyre gyakrabban találkozott nőkkel, akik megtetszettek neki, helyesebben, egyre több ideje volt, hogy észrevegye ezeket a nőket. És egy nap hosszan tárgyalt egy építész nővel, aki ajánlatot tett neki,

hogy közös iparművészeti irodát nyissanak. A nő szép volt és fiatal és nem titkolta, hogy Vincent jutszik neki. Vincent ekkor először érezte terhességét, amelyre önmagát kötelezte.

S akarata ellenére idegességét, ingerültségét, elégedetlenségét feleségén töltötte ki, pedig hiszen éppen ő volt az, akinek kedvéért annyi csábító kalandot áldozott fel. Ingerült volt és ideges s az aggodó, gyöngéd kérdések még csak fokozták idegességét: hiszen érezte, hogy nincs igaza. Így történt, hogy Sylvette és férje között gyakoriak lettek a kis jelenetek, amelyek az asszony tapintatossága és gyöngédsége miatt nem fajultak el.

A férjfeletlenné váló helyzetnek váratlan esemény vetett véget. Egy nap Sylvette panaszkodni kezdett, hogy rosszul érzi magát. Állapota napról-napra rosszabb lett, úgyhogy végül is orvoshoz kellett fordulnia.

Mikor visszajött elmondta férjének, mit tanácsolt az orvos: teljes nyugalom, külön hálószoba. Megmutatta a receptet is, amelyen gyógyszeresek voltak felsorolva.

Vincent nyugtalansága nem volt tetéztett, de hiába akarta titkolni maga előtt: megkönnyebbülést is érzett. Mert ha mindig is igyekezett elutasítani magától a méltatlan ürügyeket, nem hátrálhatott meg a jönni érvek előtt. Sylvette állapota nem rosszabbodott ugyan, de az orvos nem változtatta meg utasítását. És Vincent az egyre ellenállhatatlanabb kísértésnek végül nem állt ellen. Viszonyt kezdett, azután egy másik nővel ismerkedett meg, egy harmadikkal. Ugy élt, mintha nőfeln volna. És a házastársi béke helyreállt közöttük és felesége között, mióta csak barátok voltak, ... Néhány évvel később, Vincent már elmúlt

ötvenéves, egyre ritkábban hitte el, ha mosolygó nők bizonygatták előtte, mennyivel fiatalabbnak látszik koránál. Sylvette már nem élt. Nem abba a betegségbe halt bele, amely elválasztotta őket egymástól. Tüdőgyulladását kapott, abba pusztult bele. Az olyan feleség, mint Sylvette, pótolhatatlan. Vincent nem házasodott meg újra. Gyakranban járt a klubba, állandó kártyapartit szervezett állandó szokásokat vett fel és ragaszkodott hozzájuk. Öregedett.

Egy nap klubja dohányzójában elvegyült egy csoportban, amely egy öreg orvos előadását hallgatta.

— Az embernek mestersége során bizony nagyon furcsa esetek is vannak — mondta az orvos — Nézzék például: egy nap, évekkal ezelőtt, eljött hozzám egy asszony, aki egy női betegség vajamennyi tünetét felsorolta. Néhány pillanat alatt megállapítottam, hogy makkegészséges. Erre zavarába jött és elmagyarázta nekem, hogy a tüneteket egy könyvben olvasta. Azt kívánta, irjam elő számára azt, hogy külön kelljen élnie férjétől, vagy jasszam el őket az ágyról, rendeljek külön hálószobát. Azt hiszik persze, hogy szeretője volt és ezért akart eltávolodni férjétől. Nem. Imádta férjét, annyira szerette, hogy tudván, hogy férje márnőt szeret s tudván, hogy mégis hű marad hozzá, tehát boldogtalan, szabadon akarta őt tenni. Vannak ilyen igazi szerelmek. Megadtam neki a kívánt elbírás. Rosszul tettem-e? Nem tudom.

Vincent Nalvaire sápadtan hallgatta. Kihátrált a tereméből, mintha mindenki őt nézné, minden szem őt vádolná. Azután felcsillanó reménységgel megkérdezte valakitől az öreg orvos nevét. De hiába volt minden: ez volt az az orvos, akivel Sylvette annak idején "kezelte" magát

nvereségvágya hajtja őket, amikor hajóikat Anglia rendelkezésére bocsájtják. A semleges államoknak ez az eljárása nem egyeztethető össze a tényleges semlegességgel. A német sajtó most már nyíltan vádolja Svédországot és Norvégiát mégpedig azért, mert Svédország minden erejével segíti Finnországot és támogatja Németország háborús módszereit.

### Kommunista-ellenes rendszabályok Svédországban

Stockholm. Ma délelőtt 300 rendőr razziaát tartott a svéd kommunisták különböző helyiségeiben. Házkutatást tartottak a „Nya Dag” kommunista lapnál is és a szerkesztőt, Johansson Gusztávot őrizetbe vették. Többeket letartóztattak, köztük sok külföldit is. Göteborgban és Malmöben szintén tartottak házkutatásokat.

### A nyugati hadihelyzet a szárazföldön és a tengereken

Páris. (Rador.) Február 9-én este a következő hadijelentést adták ki: A tüzérség mindkét oldalon élénkebb tevékenységet folytatott. Egy ellenséges előretörési kísérletet visszautasítottunk. Csütörtökön éjjel az egyik felderítő járőr harcbekeveredett az ellenséggel és ennek során nagyobb veszteséget okozva az ellenségnek, visszavonult.

Tegnap német repülőgépek az északi tenger partjai közelében hat angol vagy angol kíséretben levő hajót elsüllyesztettek. Így elsüllyesztették a Charges nevű 5406 tonnás gőzöst. Ujabb jelentés szerint az angolok nyolc hajót vesztettek mintegy 15 ezer tonna ártalmossal, míg ezzel szemben csak egyetlen repülőgépet lőttek le.

Hivatalosan jelentik Londonban, hogy egy angol torpedóromboló tegnap elsüllyesztett az Északi-tengeren két német tengeralattjárót, melyek egy angol hadihajó által kísért kereskedelmi hajókat támadták meg. A buvárnajók legénységét nem sikerült megmenteni.

A New York Daily News jelentése szerint az angol tengernagyi hivatal feladta a Scapa Flow-i haditengerészeti támaszpontot és Fifth of Clyde öblében keresni helvet az angol hadihajóknak. A Scapa Flow ugyanis alkalmatlanul bizonyult sorozatos német támadások elhárítására. A korábbi hozzáteszi, hogy a Scapa Flow ellen intézett német támadások során négy nagy angol hadihajó vált hosszabb időre harcképtelenné, részben torpedótalálat, részben aknáknak miatt. Ez a négy hadihajó: a Hood, a Nelson, a Repulse és a Warspite. A hadihajók közül egy se kisebb 30 ezer tonnánál.

### Az angol királyi pár látogatása Cardiffban

London. (Rador.) György király és Erzsébet királyné tegnap délelőtt Cardiff városát látogatták meg. A látogatás során az uralkodó pár egy szénzállító hajó fedélzetén a legénységgel barátságosan elbeszélgetett. György király ezután a hadfelszerelési tüzemeket tekintette meg, majd pedig a légvédelmi szervezetek és a gázvédelemre kiképzett különítményeket kereste fel. Délután Anglia legnagyobb pilótakiképző iskolájában volt az uralkodó.

### Erélyes intézkedések az angol „fecsegők” ellen

London. Az angol kormány erélyes intézkedéseket fogantatott a veszélyes „fecsegők” ellen. A házak falain, az újságok hasábjain felhívás jelenik meg, amely arra inti az angol lakosságot, hogy hallgassanak, legyenek óvatossá, mert az ellenség mindent meghallgat.

### Angol-holland-francia kereskedelmi tárgyalások

Amszterdamból jelentik: A Telgraph című lap megerősíti, hogy az angol-holland tárgyalások befejezéshez közelednek s az egyezmény aláírására néhány napon belül sor kerül. A lap szerint a francia-holland kereskedelmi tárgyalások is jó úton haladnak. (Rador.)



# KOPROL

A legjobb  
csokoládé habhajtó

### A francia sajtó a kamara titkos üléséről

Páris. (Rador.) A francia sajtó a kamara titkos üléséről azt írja, hogy az ott elhangzott kijelentéseket egyelőre a legnagyobb titokban tartják. Az Excelsior szerint nem hihető, hogy titokban tarthassák azokat a felszólalásokat, amelyek annyi képviselő előtt elhangzottak. Éppen ezért jó volna mértékadó helyről a közvéleményt felvilágosítani.

A Populaire azon véleményének ad kifejezést, hogy hívják meg a katonai szolgálatot teljesítő képviselőket is, hogy a fronton küzdők is hallathassák szavukat.

A Figaro szerint a titkos ülés megtartásával kapcsolatban nem került szóba a kormány iránti bizalom kérdése és Daladier

a képviselőháza bizta a határozathozatalt. A londoni News Chronicle a francia kamara titkos ülésével kapcsolatban azt írja, hogy a francia képviselőknek módot nyújtottak a kormány politikájáról vallott véleményük kifejezésére.

### Frank dr. a lengyelországi helyzetről

Berlinből jelenti a DNB: Dr. Frank, az elfoglalt lengyel területek főkörmányzója a sajtó munkatársai előtt nyilatkozott a lengyel főkörmányzósághoz tartozó területek helyzetéről. A főkörmányzóság területe a német fennhatóság alá tartozik, de különálló a Német Birodalomtól. A főkörmányzóság területi kiterjedése mintegy 110 ezer négyzetkilométer, amelyen hozzávetőlegesen 14 és fél millió lakos él. Ebből 12 millió lengyel. (Rador.)

### Ujjászervezik a francia kormányt..?

Páris. Azokat a lapjelentéseket, amelyek a francia kormányzat ujjászervezéséről szólnak, nem cáfolták meg. Az a vélemény illetékes körökben, hogy a sok kritika következtében, amelyet a sajtócenzúra miatt gyakoroltak, egy külön sajtó- és propagandaügyi miniszteriumot állítanak fel.

A francia képviselőház zárt ülése egyébként a hajnali órákig tartott. Politikai körökben ezzel kapcsolatban arra számítanak, hogy

a Daladier kormányt hamarosan átalakítják. Daladier állítólag teljesen a miniszterelnökség vezetésének akarja szentelni magát és a hadügyminiszeri tisztséget másnak kívánja átadni. Ugy hírlik, hogy a hadügyminiszter Gamelin tábornagy, vagy Rogues tábornok lesz. A belügyi tisztséget Chautemps venné át Sarautól. Külön propaganda miniszterium felállítását is tervezik, amelynek vezetője állítólag Pomparlé jelenlegi munkaügyi miniszter lenne.

### Illetékes helyen közlik:

## Szó sem lehet Aradon tavaszi árvíz-veszedelemről!

Jégpáncél borítja még a Marost — Fokozottan ellenőrzik a folyóvizeket az egész megye területén

Az utóbbi napok esőzései, a szokatlanul erős havazást követő általános olvadás jogos aggodalommal tölti el nemcsak a közönséget, de azokat a hatóságokat is, amelyeknek hatáskörébe tartoznak az árvédelmi intézkedések és így közvetlen közelről figyelik meg az e tekintetben mutatkozó jelenségeket. Illetékes helyen ma egyelőre hangsúlyozzák is, hogy pillanatnyilag nem forog fenn veszély, nem titkolják, hogy a tavasz komoly megpróbáltatást jelent majd a gátak és egyéb árvédelmi berendezések számára. Éppen ezért máris mindent elkövetnek, hogy a tavasszal rendszerint mutatkozó és idén fokozottabb mértékben esedékes vízállásemelkedések és a vadvizek megduzzadása ne érjék készületlenül a hatóságokat. Az aradi kerületi vízügyi szolgálat mérnökei állandó felügyeletet gyakorolnak a körzetükhöz tartozó kerületeken, a rendszerint sürűbben érkező jelentések és a mérnökök gyakori ellenőrző körutakkal győződnek meg a helyzetről. Ahol szükség mutatkozik, azonnal intézkednek az árvédelmi berendezések kiegészítéséről, megerősítéséről és ahol a legkisebb jele is mutatkozik annak, hogy a vízállás emelkedése nagyobb nyomást gyakorol majd a gátakra, megfelelő rendszabályokat alkalmaznak.

Aradi viszonylatban ezidő szerint nem lehet áttekintést nyerni arról, hogy tulajdonképpen milyen vízállást is hoz az olvadás és hogy mit jelent az aradi gátak szempontjából a várható emelkedés. A Maros aradi szakaszán még nem indult meg a zajlás, a folyót jégpán-

cél borítja és még csak repedések sem mutatkoznak a jégen. Érdeklődünk a város műszaki osztályánál, ahol a vízügyi szolgálat szintén rendkívüli figyelemmel kíséri a helyzet alakulását. Érdeklődésünkre közölték, hogy ezidő szerint szó sincs árvízveszedelemről és ilyen veszély még akkor sem mutatkoznék, ha a zajlás megindulna. Természetes azonban, hogy ebben a tekintetben nemcsak a Maros aradi szakaszának viszonyai mérveadóak, hanem döntően esik a latba a felső folyás, de különösen az alsó folyás helyzete, mert ha az alsó folyáson torlódás következik be, vagy a jég olvadásánál és zajlásánál más nehézség mutatkozik, természetesen, hogy ez döntő jelentőséggel bír az aradi helyzetre is.

Mindenesetre illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a közönség ne nyugtalankodjék, mert a hatóságok éberren őrködnek és az 1932-ben bekövetkezett árvíz tapasztalatai alapján jóelőre mindent elkövetnek az esetleges veszély elhárítására.

URANIA Telefon: 1232.

Erdekfeszítő... izgalmas... finom pikantériával átszótt, eredeti, pergő cselekmény...

„Aranyat asszonyért”

(Ország asszony nélkül)

KIRSTEN HEIBERG az új Marlene Dietrich és VICTOR STAAL-al. Új háborús világhíradó. 11.30 és 3-kor matiné. 5, 7.15 és 9.15 óratör

# Aradmegye új román állampolgárai

**Az Aradi Közlöny második kimutatása az utólagos állampolgársági jelentkezések során ellogadott aradmegyei lakosokról**

Mai számunkban folytatjuk azoknak az aradmegyei lakosoknak felsorolását, akik állampolgárságot nyertek. Közülük Csermő, Kisperes Nagyné, Szentléányfalva, Szentmárton, Kísszentmihály, Simonyfalva, Szépfalu, Borossebes, Szapáriliget, Vadász, Varsánd, Bélzerénd és Ujszentanna megyei községek állampolgárságot nyert lakóinak névsorát.

**CSERMŐ:** Özv. Indrie-né szül. Orbán Julia 1894, Selegean Antonia 1900, Chis Ion 1909, Berariu Petre 1910, Geiszl András 1913, Moțiu Mihail 1903.

**KISPERES:** Nagy Gyula 1904, Gulyás Erzsébet 1912, Gulyás Mária 1909, özv. Gulyás Károlyné szül. Cs. Szabó Erzsébet 1879, Jantó Erzsébet 1906, Sipos Sándor 1896, özv. Sónkovics Jánosné szül. Diószegi Júlia 1862, Felföldi János 1890, Való István 1922, Dobsa Mária 1903, Szabó István 1905, Szabó Imre 1866, Lakatos Károly 1922, Vörös Mihály 1897, Rada Teodor 1913.

**NAGYPÉL:** Dascal Gheorghe 1907, Nyéki Ferenc 1891, Bauer Ferenc 1891, Balaba Andrei 1894, Bauer József 1917, Kun Béja 1902, Dehelean Vichentie 1903.

**SZENTLEÁNYFALVA:** Ökrös János 1866, Kovács Lajos 1882, Rácz Lajos 1906, Kraft Mihály 1899, Seres István 1882, Kocsis Mihály 1912, Szabó József 1889, Varga Mihály 1885, özv. Walicsek Pálné szül. Schmatz Zsófia 1892, Wiltz Ferenc 1895, Kohajda Julia 1894, Marisogto Ferenc 1878, Móri Józsefné szül. Bimbó Mária 1899, Vormitrag Ferenc 1882, Kovács Sándor 1904, özv. Kovács Sándorné szül. Huszek Julia 1874, Kovács Ferenc 1895, Tóth Ferenc, Tatai Mária 1895.

**SZENTMÁRTON:** Braun András 1885, Braun Antal 1899, Braun József 1900, Durst Mihály 1895, Facklmann György 1904, Facklmann Mária 1900, Facklmann Mihály 1905, Facklmann Vendel 1896, Farkas Livia 1919, Freisinger Sebestyén 1891, Hatziloffter Ferenc 1894, Ioanovici Ana 1904, Ioanovici Ferenc 1868, Ioanovici Ioan 1897, Ioanovici Martin 1900, Karl Maria 1902, Kempf Antal 1909, Kempf Antal 1875, Kempf Anna 1912, Kempf János 1885, Kilián József 1901, Kovács Irén 1906, Kugler Ferenc 1913, Lustig Ferenc 1894, Lustig Jakab 1907, Lustig József 1905, Messer Mihály 1895, Mülteck György 1893, Novac Antal 1897, Novac József 1897, Radai Julia 1902, Ruck Anna 1897, Ruck Teréz 1900, Rung Ferenc 1902, Rung János 1906, Sandner Dorottya 1893, Vastag Erzsébet 1910, Vastag Mihály 1902, Vastag Rozália 1893, Vastag Zsófia 1897.

**KISSZENTMIKLÓS:** Vesé Mihai 1887, Szjankó János 1877, Mihuți Nicolae 1903, Morar Gheorghe 1910, Brischler János 1889, Stuzbart Róza 1875, Borbély Imre 1911, Szalich Ferenc 1901, Stoian Aron 1911, Militar Lazar 1900, Cigorean Ilie 1909, Vasinar Pavel 1894, Blaghi Sava 1894, Rosu Sava 1884, Vasuti Moise 1894, Padurea Nicolae 1906, Ciupuliga Moise 1902, Pop Gheorghe 1904, Mohács István 1874, Biris Vasilie 1877, Zdrenea Ioan 1915, Vorindan Ioan 1901, Igui Vasile 1896, Ungurean Ioan 1896, Filimon Sofia 1895, Stoian Ana 1913, Caraneanu Efram 1900, Stotadin Lazar 1906, Sárbu Ilie 1894, Sárbu Arcadie 1914, Sárbu Arcadie 1914, Sárbu Iuliu 1915, Sárbu Adalbert 1917, Hăteca Simion 1905, Hăteca Gheorghe 1910, Carausan Gheorghe 1904, Bodor Sándor.

**SIMONYFALVA:** Mikló Ambrus 1894, Szivós Imre 1905, Babak Sándor 1893, Copca Ioan 1914, Copca Carol 1912, Tavesz János 1893, Becsi János 1854, Keszeg Ferenc 1894, Kiss János 1873, Homoki Iona 1893, Varga Julia 1879, Rozmis Kálmán 1898, Slavic Kálmán 1917, Láng Magdolna 1898, Papp Lajos 1908, Rudosits István 1894, Kovács Sándor 1903, Krucsal Mária 1914.

**SZÉPFALU:** Kocsó Mihály 1919, özv. Suckné szül. Stefanec Mária 1885, Wolf Mihály 1896, Bastian Anna 1901.

**BOROSSEBES:** Pugna Pavel 1892, Pugna Dimitrie 1895, Jelecutean Demian 1867, Coșa Pascu 1917, Huszár Pál 1901, Tica Damaschin 1906, Bud Maria 1896, Coșa Ecaterina 1894, Coșa Varvara 1912, Rus Mihály 1899, Cofan Iosif 1907, Oláh Lajos 1874, Oláh Rozália 1899, Oláh Pál 1901, Oláh Margit 1906, Pațko Ferenc 1891, Molnár Emma 1907, Ander Konstancia 1905, Barbașei Maria 1903, Gubincje Ludovic 1894, Molnár Mária 1903, Molnár Julia 1905, Vozár László 1914, Farkó Iona 1921, Fákacs Ferenc 1915, Hanusca Gyula 1901, Ștepan Ioan 1897, Mănuș Maria 1902, Pațcu Lucretia 1901, Fortun Maria 1910, Biró Sándor 1918, Aufmuț János 1877, Aufmuț János 1897, Rănescu Teodor 1888, Moț Gheorghe 1898,

Miclea Maria 1898, Lupsa Irina 1923, Ander Miklós 1900, Bumb Péter 1909, Bumb Zenobia 1904, Neamț Florica 1924, Szántó János 1880, Csabai Károly 1882, Herbei Zorinca 1882, Cărpaciu Roman 1909, Moț Mihai 1902, Sidov Juliana 1899, Danko János 1869, Puica Sofia 1886, Balázs Anna 1894, Horga Sándor 1894, Tițoneli Elisaveta 1896, Gömöri Mátyás 1920, Stanca Gheorghe 1867, Soltesz János 1907, Hejlich Magdolna 1914, Dragici Victor 1901, Voian Mihai 1906, Popa Ion 1897, Fehér Anna 1862.

**SZAPÁRILIGET:** Dumelle Ferenc 1911, Dumelle Éva 1912, Dumelle Magda 1922, Szabó János 1887, Horváth Rozália 1908, Merle Ferenc 1911, Merle Pál 1914, Gáfi Pál 1890, Bakó István 1913, özv. Baumann Mártonné 1892, Agocs B. Mihály 1879, Vrežgó Mihály 1908, Keresztes Pál 1906, özv. Schäffer Józsefné, Horváth Mátyás 1912, Horváth Pál 1916, Horváth Julia 1910, Horváth Anna 1914, Bátki István 1874, Lovitz János 1904, Lovitz Maga 1909, Bambach Jakab 1900, Bambach Miklós 1906, Bambach Péter 1908, Bambach József 1910, Bambach Mária Erzsébet 1904, Vaskoh Mihály 1894, Mayer Vince 1891, Herzog Teréz 1900, Forgács István 1890, Lieszkovszki József 1913, Rövid Jánosné Biró Mária.

**VADASZ:** Vékás Ferenc 1883, Román János 1898, Vékás József 1909, Szücs István 1907, Csák Sándor 1913, Vékás Lajos 1922, Román Mihály 1917, Szabó Imre 1899, Pilinszki Pál 1899, Bihari János (évázam nincs), Vékás Sándor 1897, Torsin Gheorghe 1911, Zöld László 1923, Hodrea Gheorghe 1922, özv. Czibula G.-né szül. Szász 1897, Hévízi István 1902.

**VARSÁND:** Tóth Gábor 1891, Nețcu Dimitrie 1888, Mózer István 1862, Mózer Rozália 1901, Mózer Vera 1905, Mózer Katalin 1908, Szabó Mihály 1907, Lile Petru 1902, Rus Petru 1907, Gules Gavril 1877, Pascut Traian 1896, Magyar József 1916, Tóth József 1866, Kiss György 1906, Cordas Teodor 1896, Kádár Margit 1874, Gajbács Mihály 1896, Boar Moise 1896.

**BÉLZERÉND:** Becker Prigyes 1891, Boros István 1899, Boros Bálint 1896, Hegedüs Mária 1894, Horváth György 1882, Horváth József 1905, Izsák László 1901, Káta Sándor 1876, Káta Lajos 1903, Krajcsik Lajos 1906, Leszko Julia 1890, Mikló Julia 1899, Sándor Irén 1903, Szaniszió József 1904, Szücs Lajos 1891, Tokai Lajos 1876, özv. Tibi Ferencné szül. Boros Julia 1902, Budai Mihály 1898, Hevesi Vilma 1894, Moț Ileana 1902, Sándor Mihály 1906.

**UJSZENTANNA:** Adelman József 1904, Auer Mihály 1900, Aufmuț Borbála 1909, Aufmuț Ferenc 1906, Aufmuț Pauja 1914, Aufmuț István 1910,

## Tükröm, tükröm a falon!

Ki ne ismerné a Hófehérkéről szóló bájos mesét, akit az ország legszebb asszonya, a hű királynő üldözött és meg akart gyilkolni, mert Hófehérkének még szebb arca és elragadóbb bőre volt, mint a démoni királynőnek? A „tejfehérségű” bőr mindig álma és eszményképe volt az asszonyoknak, míg a férfiakra mindig ellenállhatatlan vonzalmat gyakorolt. A tej az emberi bőrnek kimeríthetetlen regenerációs forrása és ezért a tiszta tejből előállított Milkuderm-Milchfeuchcreme és Milkuderm-Hautsahne készítmények a modern asszony legkedveltebb szépségápoló szereit. Nemcsak fejületeknek, hanem a bőrre, hanem táplálják és felfrissítik a bőr pórusait és sejtjeit, miáltal a bőr állandóan ruganyos, sima, ráncatlan marad.

Bartelme Márton 1903, Bandl István 1885, Backer József 1892, Beider Antal 1901, Beider János 1876, Bleiziffer Antal 1885, özv. Bleiziffer Antalné szül. Rentz Rozália 1888, Bleiziffer János 1910, Bleiziffer Lipót 1897, Burger Antal 1900, Eberwein Agoston 1899, Eberwein Éva 1871, Eberwein József 1902, Feja Béla 1909, Fock Jakab 1911, Fock Magdolna 1891, Fusz Katalin 1913, Ganțner Antal 1907, Ganțner Katalin 1893, Gillich Mihály 1895, Göpfrich Adám 1900, Göpfrich György 1877, Göpfrich Gáspár 1903, Göpfrich Mihály 1906, Gruber Katalin 1895, Gruber Mária 1897, Gruber Teréz 1921, Hell Mihály 1917, Hell Teréz 1901, Henger Anna 1908, Henger Károly 1911, Henger József 1896, Henger Mária 1914, Heuberger Éva 1914, özv. Heuberger Józsefné szül. Fusz Katalin 1892, Horn Ferenc 1895, Kitzinger Anna 1896, Lutz Amália 1911, Lutz Erzsébet 1901, Lutz Jenő 1913, Mayer Borbála 1904, Mayer József 1899, Mayer Katalin 1909, Marksteiner János 1894, Millich József 1885, Mohr János 1914, Muranyi Cattan 1899, Papp István 1919, Pfeiffer József 1908, Pjesu Mihail 1890, özv. Revilákné szül. Király Anna 1870, Reinholz József 1902, Revilák György 1922, Revilák János 1859, Reinholz János 1882, Reinholz János 1900, Reinholz István 1908, Reinholz Benedek 1913, Reinholz Mária 1889, Reinholz János 1910, Ruff János 1885, Reinholz Ferenc 1916, Reinholz Teréz 1907, Schauer János 1894, Schwartz Mátyás 1896, Scherer János, Scherer András 1903, Steger Jakab 1901, Szandtner Anna 1901, Szatmári János 1878, Szatmári János 1917, özv. Takács Mártonné szül. Eberhardt Rozália 1885, Takács Erzsébet 1913, Takács Teréz 1915, Teuber József 1903, Teuber János 1877, Teuber Antal 1894, Teuber János 1914, Török József 1898, Ujlaky Antal 1914, özv. Wild Nándorné szül. Oszter Erzsébet 1885, Wild János 1917, Wild Sebestyén 1913, Wild József 1911, Wilje István 1895, Weisenburger Urban 1897, Zimmermann Katalin 1907, Zimmermann Olga 1902, Zimmermann Gizella 1905, Zimmermann Iona 1919, Zimmermann Teréz 1914, Zimmermann Ferenc 1873, Zimbrod Márton 1895, Szeifer Katalin 1910, Paszercsák Mária 1908.

## Ötmillió hatszázezer leit szavazott meg a kisebbségi lelkészek államsegélyének kiegészítésére a kormány

Bucuresti. A Magyar Népközség vezetősége régóta harcol azért, hogy a magyar lelkészek is méltányos államsegélyben részesüljenek. Elsősorban a protestáns lelkészekről van szó, akik eddig különösen háttérbe szorultak. A folyó költségvetési év előkészítésekor illetékes helyen ígéretet tettek, hogy a protestáns lelkészek államsegélyének kiegészítésére szükséges összeget beveszik az állami költségvetésbe, ez azonban nem történt meg. Erre az egyházak és a Magyar Népközség tovább folytatták az akciót, amelynek eredményeként — mint az Aradi Közlöny az egész ország sajtójában legelőször két nappal ezelőtt már hírül adta — a kormány rendkívüli hitel címen 5.600.000 leit szavazott meg a lelkészek kongruájának pótlására 1940. január 1-től 1940. március 31-ig terjedő időre, mikor a folyó költségvetési év végződik. Ugyanakkor a kormány ígéretet tett, hogy az ügyet az 1940. április 1-vel kezdődő új költségvetési év keretében véglegesen rendezzi. A pénzügyminiszter az összeget kiutalta és a szükséges formák teljesítése után azt kifizetik.

Dr. Mikó Imre az ügyben ismételtén eljár a kultuszminisztériumban, ahol közölték, hogy a kintalendő összeg egy részét a magyar egyházak lelkészeltől „curba de sacrificiu” (áldozati járulékok) címen levont tételek visszatérítésére, másik részét pedig a református és unitárius lelkészek kongruájának pótlására fordították, hogy a kongrua a róm. kath. és evangélikus lelkészek kongruájának mértékét elérje.

Szombaton befejeződtek a római katolikus egyház ügyében a kisebbségi minisztériumban tartott megbeszélések.

A római katolikus egyház és az állam között, mint ismeretes, hosszú idő óta tárgyalások folynak a kisebbségi minisztériumban. A tárgyalások — melyek Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter jelenlétében román részről Garoi Ioan dr., a brassói ügyvédi kamara dékánja, magyar részről pedig Gyárfás Elemér dr. vezetésével folytak — kedvező utra terelődtek és a megállapodás aláírására került.

**CORSO. — TEL.: 20-65. Jegyelővét. 11.30 matiné | 3, 5, 7.15 és 9.30 órákor.**  
 Nemzedékek filmje, melyért érdemes volt a filmet feltalálni: **„ISTEN VELE TANÁR UR”**  
**ROBERT DONAT és GREER GARSON**  
 Legújabb Paramount háborús-híradó.

**Az Aradi Athletikai Club története**

(13)

Osszeállította és írta:  
**NAGY IMRE, az AAC alelnöke**

Az alakuló közgyűlésre Lészal Ottó is lejött Aradra és mint a futball fanatikus rajongója, hamar talál össze-kötötést dr. Wiener Gvulával és sportbarátaival kik-már előzőleg meleg érdeklődést tanúsítottak az új játékról. Ezekből pár óra alatt össze is állt két csapatot, a kék-feketé és vörös-feketék csapatát és megrendezel az AAC megalakulását két nappal megelőzőleg az első futballmeccset Aradon.

Bár a két csapatban legnagyobb részben az AAC alapítói közül kerültek a játékosok, ténylegesen még sem tekinthetjük ezt a mérkőzést az AAC első aradi futballmeccsének.

Az első, hivatalosan is elismert, — a budapesti legelső mérkőzést nem számítva — első AAC labdarugó mérkőzés 1899. október 29-én folyik le Aradon a Műegyetemi Futball Clubbal, mely a budapesti mérkőzés revansa tulajdonképen.

A mérkőzésre Lészal Ottó is lejön Aradra és az első AAC futballcsapatot a következőképen állítja össze:

Bogsán Károly (kapus), Pittner János, Wally György (bekkek), Schweiger József, Székely Károly, Zima Tibor (hallók), Borhay Béla, Bildhauer Alfréd, Sonntag Gusztáv, Bayer Róbert és Losonczy Zoltán (csatárok), vagy mint akkor mondták „vorwalds“-ok. A játék bírói tisztjét bár Lészal Ottó látta el, a mérkőzés 10:0 arányú gyásos eredménnyel végződött a Műegyetemisták javára. Akkor még ismeretlen fogalom volt a „hazabírászkodás“. Határbírák: Lázár József (MFC) és III. Vas Gusztáv (AAC) voltak.

Az egykori feljegyzés megörökítette: „Hogy a küzdelem milyen erős, heves volt, legjobban mutatja az, hogy három labdát szétvettek a játékosok, ami pedig ritka eset“. — Vajon a labdák voltak gyengébbek és a lábak erősebbek, mint manapság? Azt hiszszük, hogy a labdákban volt a hiba.

Az első vidéki futballmérkőzés 1903. szeptember 21-én Temesváron folyt le, melyen az AAC 5:2 arányban győzi le a temesvárlakat (TFC) a következő felállítással:

Óry Aladár (kapus) Hezer János, Korányi Barna (bekkek), Krenner Géza, Gaál Zoltán, Hezer Antal (hallók), Reichler László, Probst Lajos, Székely Károly, Péterfy Antal, Szathmáry Béla (csatárok).

A két szomszédváros rivalitása fejlődik ki a futball révén, mely mondhatni évtizedekig tart és a TFC-vel, mint a TFC utódjával dacára annak, hogy a legmelegebb sportbarátság alakul ki és később a Délmagyarországi Kerület megalakulásával ez a barátság lebecsülhetetlen szolgálókat tett a sportnak.

A labdarugás évről-évre óriási léptekkel halad a népszerűség útján és még olyan sportegysületek is, melyek a legelleneségebb szemmel nézték eleinte a futball térhódítását, kénytelenek elismerni annak nagy sportbeli értékét, a játék természetében rejlő rendkívüli érdekességét, változatosságát és még a laikus publikumot is lekötő szépségét. Kénytelenek voltak ennek hatása alatt feladni merev álláspontjukat és egymásután vezetik be a labdarugó sportot.

Igy 1906-ban az Aradi Testgyakorlók Köre, 1908-ban megalakult Aradi Posta, és Táviratviselői Sport Egyesülete, majd az 1910-ben létesült AMTF lép erős csapattal a küzdőterre. Nagy helyi viharok után az ATE 1911-ben megalakítja labdarugó csapatát s mint a Délmagyarországi Sport 1911. július 17-én megjelent számában írja: „Az AAC I. csapatából kiváltak a tornászoknál lettek új hazát“.

A labdarugás komoly fejlődésének kezdetét tulajdonképen a Magyar Labdarugó Szövetség által 1907. januárjában felállított Délmagyarországi Kerület működése jelzi. A délmagyarországi kerületbe tartozó Arad, Szeged, Temesvár, Szabadka, Zombor, Nagykikinda és Újvidék városok már fellett futballsportról tesznek tanúbizonyságot és kialakul egy nagyszerű verseny, mely az évente megrendezett bajnoki mérkőzéseken bontakozik ki a maga teljes szépségében.

Az első bajnokságot 1908-ban rendezik meg és az AAC a következő csapattal vesz azon részt:

Dufiner János — Dienes László, Somogyi Kálmán — Boros József, Gaál Zoltán, Valerán László — Kákos László, Boros Károly, Till Károly, Szathmáry Kálmán, Jahl Nándor.

Ezt a bajnokságot az AAC nem küzdötte végig, mert az 1908. október 18-án Szabadkán megtartott Bácska—AAC-mérkőzés, mely a bíró hibájából borrányba fulladt, újrajátszását rendel el a MLSz és erre a mérkőzésre is ugyanazon bíró delegálta, mire az AAC a bajnokságban való további részvételét lemondja.

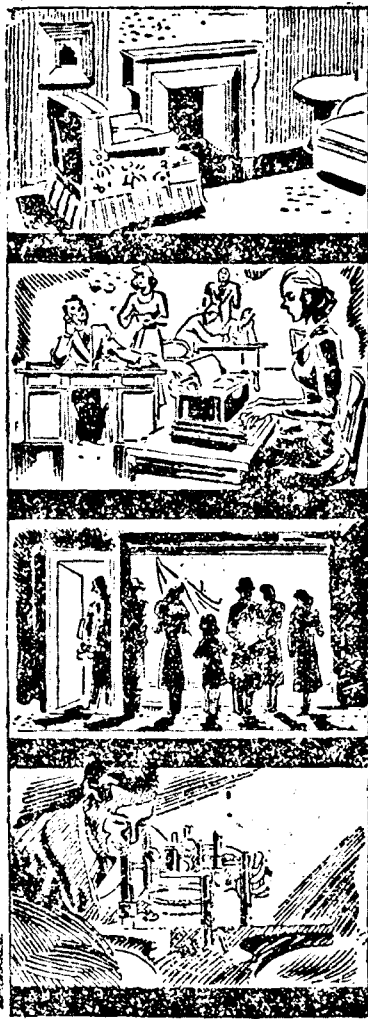
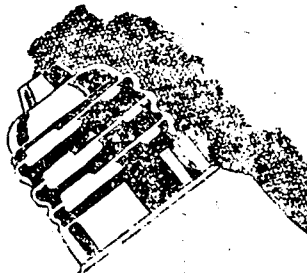
1909. május 9-én Budapesten egyik legrészesebb és legértékesebb mérkőzését küzd végig. Az akkor országos viszonylatban nagy játékért képviselő AAC 1:1 arányú döntetlenül ér el.

Greguss Lengyel Imre, Kormis, Zajonszkovszky, Bácskay, Murányi, Walther, Lang, Asbóth L., Vasvári és Fackelmann volt a csapat összeállítása.

1909. június 9. és 10-én nünkösd két ünnepe emlékeztet napjál az AAC labdarugó sportjának. A nagyváradi NSE és a budapesti UTE az AAC vendégül a mérkőzések iránt óriási az érdeklődés. A két napos mérkőzés ragyogóan végül közönség előtt zajlott le, melyen az AAC mindkét napon jelentéktelen változtatással a fenti csapattal vett részt. Az első nap az NSE-t 3:2, míg másnap az UTE-t 2:1 arányban győzte le, Páratlan eredmény. Az AAC talán legértékesebb győzelmét aratta, mert az NSE váradi bajnok, az UTE pedig már akkor kiváló fővárosi csapat. Preisinger Béla intéző és a csapat lelkes ünneplése nem



**Az Ön álma beteljesülhet...**



**Ha azt óhajtja...**  
HOGY ESTE KELLEMESEN  
NAPPALI FÉNYBEN  
SUGARZÓ LAKÁS  
VÁRJÁ ÖNT

HOGY IRODÁJÁBAN  
CÉLSEM LEGYEN A MUNKA

HOGY ÜZLETÉNEK  
KIRAKATA A  
KÖZÖNSÉGET VONZZA

HOGY MUNKHELYÉBEN A  
MUNKATELJESÍTMÉNYT  
FOKOZZA

ÉS EGYSZERSMIND AZ ÁRAMFOGYASZTÁST JELENTÉKENYEN CSOKKENTSE UGY HASZNÁLJON MINDENÜTT

**TUNGSRAM**  
**KRYPTON**

IZZOLÁMPÁT

Kapható:

**Szabó Albert cégnél,**

Arad, Bul. Reg. Maria 20.

**Csak a hivatalos exportőr-nevsorban feltüntetett cégek eszközölhetnek kivitt**

A névsorban nem szereplők csak fellebezés útján juthatnak ismét régi jogaikba

Megirta az Aradi Közlöny, hogy a Monitorul Oficial január 31. számában megjelent a hivatalos exportőr névsor, vagyis azon cégek felsorolása, amelyeknek exportműködését hivatalosan elismerték az 1940. évre. Ennek következményeképen a pénzügyminiszterium most közölte a vámokkal, hogy a névsor megjelenésétől számítól egyetlen olyan export engedély sem érvényes, amelyet a nemzetgaz-

dasági miniszterium 1939. év folyamán adott ki, ha az engedély tulajdonosa nem szerepel a hivatalos exportőr névjegyzékben. Azok, akik ebben a névsorban nem szerepelnek, elvesztik exportjogukat mindaddig, amíg a névsorból történt kimaradás ellen beadott felebezésüket le nem tárgyalják. A jogorvoslat iránti kérelem elfogadása esetén a névjegyzéket megfelelően kiegészítik.

akar végetérni. Az esti társasvacsorán egymást érik a szónoklatok, melyek az AAC csapat kiváló tudását, lelkes játékát és abszolút sportszerű viselkedését emelik ki. Az ünneplés valóban megérdemelt volt, mert ugyanaz a csapat a második napon a teljesen pillent UTE-t le tudta győzni.

A club labdarugó sportjának nagy fejlődése nemcsak a kiváló vezetésnek, hanem a játékosok lelkes, odaadó munkájának és példásan sportszerű viselkedésének eredménye. A miniszteri fejelem, a hagyományos AAC-szellem, az igaz amatőr-sportembert jellemző url viselkedés szereznek az AAC-nak olyan elismerést és hírnevet, hogy arról mindenkor büszkeséggel emlékezhethünk meg. Az AAC csapat mindenütt

szívesen látott vendég és kiemelkedő sportesemény, ahol megjelenik. Különösen old-boy-csapatunk népszerűsége szinte országos híré és az AAC 16 hírnevét az öreg fiúk nevükhöz híven örögzhitik is. Szeged, Mezőtur, Békéscsaba, Gyula, Temesvár Nagykikinda, mindannyi kedves emlékü állomása old-boyaink gloriás szereplésének.

Az egykori híres és verhetetlen old-boy-csapat tagjainak neve megérdemli a megörökítést.

Holló István, dr. Korányi Barna, Bogsán Károly, Székely Károly, dr. Ursu János, Mittermayer Odón, dr. Boros József, Boros Károly, Rákossy Béla, Bácskay József és dr. Resotárts Kálmán.

(Folytatjuk)

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

Ma a szezon két legjobb filmje egy műsorban:

Büntény a **MAGNOT-VONIL**-ban  
Victor Francen és Vera Korene  
Uj román bírád a leujabb eseményekkel. — Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órakor, 11.30 és 3 matiné ólcsó helyáratkkal.

**A TITOKZATOS MR. MOTO**  
Izzalmas detektivfilm Peter Lorre-val

# A Banca Nationala jelentése a nemzetgazdasági élet elmúlt évéről

Most hozták nyilvánosságra a Banca Nationala vezetésének a jegy kibocsájtó intézet közgyűléséhez intézendő jelentését, amit február 18-án terjesztettek a közgyűlés elé. A jelentés részletesen foglalkozik úgy a nemzetközi gazdasági helyzettel, mint a belső vonatkozású gazdasági viszonyokkal. Bevezetésében megemlíti a jelentés, hogy

*az 1939-ik esztendő nemzetközi gazdasági életét a háborúra való készülődés jellemezte, hogy azután a háború kitörése végkép rányomja bélyegét a viszonyokra.*

A világ ipari termelése, ha száz-as alapszámmal jelöljük az 1928. évi termelést, 1939. júliusában 108,8 egységet képviselt, ami decemberben 105,9 egység számra csökkent.

*Hatalmas lendület mutatkozott a nyersanyag kitermelésben, így míg 1938. decemberében az acéltermelés 7,4 millió tonnát tett ki, addig ez a termelés 1939. decemberében 8,5 millió tonnára emelkedett.*

A mezőgazdasági termelés szempontjából az 1939-ik esztendő jó buzahozamot jelentett, a mennyiben a termés 15 százalékkal haladta meg az 1933-37. évi átlagot. A tengeri termés kisebb volt, mint az előző évben és hasonló kép alakult a helyzet a többi gabonaféléknél is.

A nyersanyagpiac igen élénk volt, a legkeresettebb cikkek ebben a vonatkozásban a gyanju, a kaucsuk, a fémek, a kőolaj és a gabonafélék voltak.

*Ha az 1932. évi átlagot száz-as alapszámmal vesszük, 1938. decemberében a gabonák egysége 84,1, 1939. júniusában 81, 1939. decemberében pedig 103 volt. Gyarmataruk egység száma ugyanezen időszakokban: 101,2, 112,2, 101,7. Zsír*

*és olajtélék: 90,3, 89,9, 99,5. Textilárak: 100,4, 112,5, 144,4. Fémek: 115,1, 116,5, 122,5.*

Részletesen foglalkozik a jelentés a nemzetközi pénzügyi ügyekkel és a tőke elhelyezkedési kérdésekkel, majd áttér a belső vonatkozású problémák vázolására és ennek során külön ismerteti a mezőgazdaság, az ipar, a külkereskedelem kérdéseit. Ami az állami pénzügyeket illeti, megemlíti a jelentés, hogy *az 1938-39. évi költségvetés is többlettel zárult*

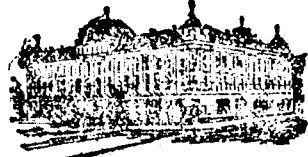
és az állami bevételek, a mostoha viszonyok ellenére is megtartották eredeti ütemüket, úgy hogy a legsúlyosabb időkben is 3-3 százalékos bevételi többlet mutatkozott az előirányzatokhoz viszonyítva. A jelentés kitér arra is, hogy a hadfelszerelési célok megvalósítására nem vettek igénybe inflációs eszközöket, vagy az egészséges gazdaságpolitikára káros rendszabályokat.

„A kedvezőtlen körülmények és a nemvárt nehézségek ellenére — így szól a jelentés — amelyeket a nemzetközi események fejlődése okozott, a jegy kibocsájtó intézet pénzügyi politikai törekvései továbbra is azonos egészséges elvek alapján állottak és nagymértékben hozzájárultak az ország pénzének szilárdságához.

Az egész elmúlt esztendő folyamán az aranykészlet és a látraszóló kötelezettségek összesége közötti arány, ez utóbbiaknak emelkedése ellenére is megmaradt a harmincöttnél magasabb aránynál. Legnagyobb eseménye a belföldi pénzügyi piacnak a hadfelszerelési kötvények kibocsátása volt...

A hitelre vonatkozóan a következő megállapításokat tartalmazza a jelentés: Örömmel állapítható meg az ország bankrendszerének életereje és életrevalósága, ami elég néhez körülmények között mutatkozott meg-

## Csak a GRAND HOTEL LAFAYETTE-ben



lakjon Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Otosb. Otthonos.  
CALEA VICTORIEI No. 11 — Telefon 3-3410

*Két válság, amelyeket a nemzetközi események okoztak, — egyik márciusban, a másik szeptemberben, — komoly megpróbáltatásnak tette ki Románia pénzügyi életét.*

Azonban a jegy kibocsájtó intézet a pénzügyi intézetek mellett állt és sikerült is elkerülni a súlyos következményeket. A Banca Nationala különös tekintettel a piac helyzetére, az ipar fokozott tevékenységére, különösen a hadfelszerelési ipar viszonylatában, jelentős új hiteleket folyósított, így

*a kereskedelmi tárca, amely 1938. december 31-én 11,526 millió lelt képviselt, 1939. december 31-én 18,882 millió lelt tett ki, ami 64 százalékos emelkedést jelent.*

A termés értékesítésére folyósított előlegeket kívül a mezőgazdaság más hiteleket is élvezett. Összesen,

*a mezőgazdaság 26 százalékkal vett részt a visszszámítolási tárca emelkedésében, a kereskedelem ebben a vonatkozásban csak 14 százalékkal volt képviselve, míg az ipar valamint a különböző közmunkai vállalkozások 60 százalékkal, első helyen állnak ebben a viszonylatban.*

Végül a jelentés hangsúlyozza, hogy a jegy kibocsájtóintézet továbbra is éberrel őrködik az ország gazdasági érdeke felett.

### Magyarozat

a nemzeti munka védelméről szóló törvényhez

Az alábbi közlemény a Nagyváradon megjelenő Magyar Lapok hasábjain látott napvilágot a nemzeti munka védelméről szóló törvény rendelkezéseinek megvilágítására. Az alábbiakban közöljük nagyváradi lapársunk cikkét, amely közérdekű volt miatt széles körökben tarthat számot érdeklődésre:

Mint emlékeztet, a nemzeti munka védelméről szóló törvényt többszöri módosítás után 1935-ben üntötte végleges formájába a törvényhozás „A román személyzetnek a vállalatoknál való alkalmazásáról” címmel. Ez a törvény világos intézkedéseket tartalmaz arról, hogy a vállalatok legfeljebb 20 százalék idegen, vagyis külföldi állampolgárságu alkalmazottat tarthatnak, míg a fennmaradó 80 százaléknak román honosnak kell lennie. A törvény a külföldieket „idegenek”-nek, „stráin”-eknek nevezi, míg a román állampolgárságuakat „román” névvel illeti. Annakidején a törvény parlamenti tárgyalásakor ez a kifejezés használatát nagyon sok vitára adott alkalmat. A magyar és német népkisebbségek képviselői és szenátorai módosító indítványokat terjesztettek elő, amelyekben világosabb meghatározással a „külföldi állampolgár” és a „román honos” kifejezéseket ajánlották, de a kormány szükségtelennek mondotta ezt a módosítást. Ezzel azonban az illetékes szakminiszter a kisebbségi törvényhozók kérésére kijelentette, hogy a törvény kizárólag a külföldiek beözönlése ellen irányul és a belföldi munka védelmét szolgálja, anélkül, hogy annak a legcsekélyebb mértékben is kisebbségellenes célzata volna. Ennek megfelelően több ízben is leszögezte a kormány nyilatkozat, ami a parlamenti naplókat közlő Hivatalos Lap akkori számában világosan olvasható, hogy „stráin” kifejezés alatt idegen állampolgárt és a „román” kifejezés alatt román állampolgárt kell érteni a román személyzet alkalmazásáról szóló törvényben. Olyan értelmezést tehát nem lehet tulajdonítani a törvénynek, hogy az különbséget tenna az „etnikai román” és „nem etnikai román” között a vállalatoknál történő alkalmazás tekintetében. Ralen munkügyi miniszter néhány hónappal ezelőtt tett kijelentésében szintén leszögezte, hogy „román nemzet” alatt közjogiilag nem a vérszerűl románok közösségét, hanem a román állampolgárok közösségét kell érteni. Azért, ha alantas tényezők az említett törvény alkalmazásánál „etnikai románok” alkalmazását sürgetik, nem járnak el az alkotmány és a törvény szellemében.

### Kanadai dollárt hamisítottak

Ottava. (Rador). A torontói rendőrség leleplezett egy szervezetet, amely kanadai dollárt hamisított igen nagy mértékben. Az egyik letartóztatottnál 250 ezer értékű hamis dollárt találtak.

# AFIT

„ATELIERELE FIZICO-CHIMICE MUNICIPALE TIMISOARA“

Timisoara IV., Str. Gelu 49.

Szállit:

# NEON

fényreklámokat

minden színben: sárga, fehér, narancs, stb. garantált minőségben. — Ugyint:

Javításokat

üveg-műszereket

tudományos intézetek, gyógy-zertárak, stb. részére, valamint technikai célokra.

Kérjenek árajánlatot!

## NEDECZKY FERENC RIPIORTJA:

# Hol porladnak az aradi vértanúk csontjai..?

Az éjők lassan elnémulnak örökre és a késői utódok elfelednek minden. — Az élet rendje. — Csak a néma pergamenek szólalnak meg néha, a megfakult betűk, amelyeket valaha a halál ismeretlen mélységébe távoztattak róttak csontsárga lapokra...

Itt Aradon egy rőt októberi reggelen a vár-sáncban sortűzek dörrentek és a kanyargó Maros-partján a brünni hóhér ácsolta a bűtőket. A világtörténelem végtelen könyvében feljegyezték ezt a napot az emberi jogokat tisztelő népek számára, azonban kevesen tudják, — még itt Aradon is — hogy hol adták át az anyaföld enyészetének a kivégzett aradi 13 testét?

Aradi tizenhárom?... Furcsa, de a közutadatban manapság már úgy él a kivégzések háborzongató emléke mint az "aradi 13 tragédiája". Talán csak a babonás 13-as számhoz való esztelen ragaszkodás törölte el a többi négy aradi vértanura való emlékezés?

Mert még négy szabadságharcos magasrangú tiszt ugyancsak a kanyargó Maros menti várat körüli ölelő ligetben került hóhér kézre, vagy állt a vár-sáncban a kivégző osztag sortűze elé.

Írjuk ki a közutadtból a babonás 13-as számot. A 13-as szám rejtelmé meggyilkolja Ormay (Auffenberg) Róbert ezredes, Hauch Lajos al-ezredes és Kazinczy Lajos ezredes emléké, akik épen úgy áldozták fel életüket az emberiség legszentebb eszméiért, mint a többi 13...

A tizenhetedik vértanú: Lenkey János tábornok, aki csak azért került el a megszégyeníteni akaró halált, mert a vesztett ügy felett való kétségbeesésében megőrült. Börtönének vasrácsához verte a fejét és zuzott koponyával zuhant meggyötört teste a börtön kövére. — Ő nem vértanú... Igen, — tizenheten vannak és nem tizenhárom...

## A véletlen szeszélye felszínre vet egy sárguló csontot...

— Jelenleg hol porladnak az aradi vértanúk csontjai? ..

Méltán tehető fel a kérdés, hiszen alig néhány ember tudja megjelölni a helyet, ahol átadták az enyészetének a romlandó testet, amely kilenc évvel ezelőtt a szabadság szeretetétől átitatott lelket zárta magába.

Sujánszky Euszták minorita atya — aki a kivégzések szemtanúja volt, — utójegyzései Damjanics, Leiningen és Vécsey eltemetésére vonatkozólag közudomásúlag helytállóak. Azt is feljegyezték a történelem lapjain, hogy Kiss Ernő altábornagyot a vársánci sírjából, három nap múlva, — október 9-én, — kimenték, — a család pénze biztosított az aradi vértanú földi maradványainak díszes nyugvóhelyet. — Azonban...

A többi vértanú holttestét hol takarja be az anyaföld?

A kivégzés után a brünni hóhér, Mayer csizmája taposva a földet egyenlővé az akasztófa tövébe ásott sírhelyeket, amelyeket a véletlen szeszélye csak hét esztendővel ezelőtt jelölt meg: — Az emlékeztetés, 1932-es szörnyű aradi árvíz nyomait takarították a munkások. A Maros, az örök szeszélyes Maros szennyes hullámai még mindig harsogva fenyegették a várost s ezért szükséges volt a parti töltés gyors megjavítása. A kivégzés színhelye körül, amelyet mai napig is "Vesztőhely"-nek nevez a nép, egy munkás ásója sárguló csontot vetett felszínre. Az egyszerű munkás keresztest vetett: Isien nyugosztalja a megterített... — s földdel takarja be a hajál mélységébe távozott földi nyomát. — Azonban feltűnt, hogy a sírban korhadt gerenda-darabokat is temettek az éjők, — a gyanu fellobban... hátha! — Itt végezték ki a bűtőket a vértanúkat? Kara Győző, az aradi gimnázium ismert történelem tanára, amint hírt vett az eseményről, lelkes munkatársakkal kutatni kezdett:

## Muzeumi látványosság...

A csontvázat a várból vezető út déli végénél, — messze az 1867-ben felállított gránit emlékoszloptól, — a régi szárazhid téglapillérenél találták. Ha még kijenc sírhelyet sikerül egymás mellett néhány méternyire felhárni, akkor bizonyos, hogy itt pihennek a vértanú csontjai! — A csontváztól balra, tehát a Maros felé eső részen két korhadásnak indult tölgysfa oszlopot találtak ledöntött állapotban elhagyva. Az akasztás sorrendjéről ismerjük, — tehát könnyű volt következtetni: A két üres sír, ahol csak gerenda-maradékokat találtak a Vécsey és Damjanics, (akiknek holttestét annakidején elvitték,) örök nyugvóhelyének szánták. A hetedik sír, amelyet a munkás ásója véletlenül megbontott, kétségtelenül nem más, mint Aulich Lajos sírhelye. Ha kelet felé három-négy méter távolságban még sírokra bukkanak, akkor bizonyos... A feltárási munkálatok megkezdődtek és megszereztek a bizonyosságot! Megtalálták az eddig ismeretlen helyen nyugvó öt tábornok bűtőfáját és sírhelyét.

Az október 6-án kivégzett főrangú tiszték holttestét kivétel nélkül megtalálták. A kanyargó Maros mentén csak három szabadságharcos tiszt: az augusztus 22-én, a csálai erdő alatt felekasztott Ormay (Auffenberg) Róbert ezredes, az 1850-ben kőfél által kivégzett Hauch Lajos alezredes és a vársáncban október 25-én agyonlőtt Ka-

zinczy Lajos ezredes nyugszik ismeretlen helyen.

— Az október hatodik 13 vértanú megtalált csontjait hol helyezték el?

Nem díszes mauzoleumban. Kicsit szegénykezve kell bevallani, hogy a minden ember előtt szent eszmékért meghalt mártírok, akiknek nyugvóhelyéről nem a család gondoskodott, muzeumi különlegességek lettek...

Tárjuk fel a való tényállást: hol találhatók meg 1940-ben a vértanúk csontjai?

Damjanics János tábornok: Mácsán, a Károlyi-kastély parkjában.

Lahner György tábornok: Mácsán, a Károlyi-kastély parkjában.

Leiningen-Westerburg Károly gróf, tábornok: a borosjenői római katolikus templom kriptájában.

Aulich Lajos tábornok: Miután 1932-ben megtalálták addig ismeretlen sírját, az aradi Vesztőhelyen, az összeszedett csontokat gondosan csomagolva az aradi Felsőtemetőben lévő Gertyenyesi-Steiner Ferenc kriptában helyezték el.

Knezich Károly tábornok: Az aradi Felsőtemetőben a Gertyenyesi-Steiner kriptában.

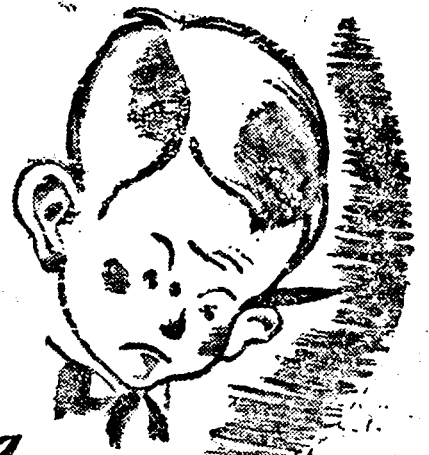
Nagy Sándor József tábornok: Az aradi Felsőtemetőben, a Gertyenyesi-Steiner kriptában.

Pölsenberg Ernő tábornok: Az aradi Vesztőhelyen, mert sírjának feltárása alkalmával csak néhány csontot találtak, amelyet ugyancsak a Gertyenyesi-Steiner kriptában őriznek.

Török Ignác tábornok: Az aradi Vesztőhelyen, néhány csontja a Gertyenyesi-Steiner-család kriptájában.

Vécsey Károly gróf, tábornok: Évekkel ezelőtt a koporsót, a család kívánságára, kiemelték a felsőtemetői kriptából. A csontvázat, — egy bizonyosság előtt, — ládába zárták, lepecsételték és a Kulturpalota ereklye muzeumban helyezték el, ahol jelenleg is megtalálható. A díszes koporsót a Gertyenyesi-Steiner kriptában őrzik.

Ormay (Auffenberg) Róbert ezredes: csont-



A gazdám ma megszidott...

BORT HOZTAM de nem volt...

MOTT

Jaj még mindig vajahol a csálai erdőben, a Maros-partján porladnak ismeretlen helyen.

Hauch Lajos alezredes: A Maros-partján, az aradi vár környékén ismeretlen helyen pihen.

## A galyó által kivégzettek...

A vár sáncában, ugyancsak október 6-án, agyonlőtt tiszték:

Eleméri és Itebel Kiss Ernő altábornagy: Elemér-en nyugszik.

Desseffy Arisztid tábornok: A kivégzés után néhány hónappal, 1850-ben Margonyán helyezték örök nyugalomra.

Schweidel József tábornok: 1913-ban találták meg sírhelyét és a csontokat az aradi Kulturpalota ereklye muzeumban helyezték el.

Lázár Vilmos ezredes: 1913-ban az aradi Kulturpalota ereklye muzeumban.

Kazinczy Lajos ezredes: Vajószínűleg az aradi vársáncban temették el ismeretlen helyen.

Lenkey János tábornok: aki az élet kibírdejtése előtt megőrült és ezért nem hajtották végre rajta a halálos ítéletet, 1850. február 7-én halt meg és földimradványait nagyszabású ünnepek keretében Egerben helyezték örök nyugalomra.

Ime a való tényállás: az aradi 17 vértanú közül 6 családi sírhelyen nyugszik, — 5 kivégzett egy jóérvésű aradi család kriptájában pihen ideiglenesen, — 3 az aradi Kulturpalotában, mint muzeumi különlegesség várja a látogatókat és 3 vértanú ismeretlen helyen porlad...

Taján pihennek a legcsodálatosabb mauzoleumban: a méfán kanyargó Maros-partján, ahol a liget süllyog. fái állnak dísz-örseget és halotti lámpások a végtelen égen szilporkázó csillagok...

## Tíz és egynegyed milliárd lejt

Jegyzett hadfelszerelésre eddig az ország lakossága

Bucurestiből jelentik: Constantinescu Mi-tita pénzügyminiszter beszámolt a hadfelszerelési bónok jegyzésének eddigi eredményéről. Február 10-ig 10.252.321.000 lejt jegyzett az ország lakossága. Ez a szám a legmagasabb, amelyet államkölcsönre valaha jegyeztek Romániában.

ról. Február 10-ig 10.252.321.000 lejt jegyzett az ország lakossága. Ez a szám a legmagasabb, amelyet államkölcsönre valaha jegyeztek Romániában.

## Behet-e még jobban elsötétíteni Bondont?

London. Az elmúlt éjszaka kezdte meg a londoni rendőrség a motoros járművek újfajta világitási rendjének ellenőrzését. Mindenütt kegyőzőt őrszemeket állítottak fel, akik egyenként vizsgálták át az elhaladó autót, hogy végrehajtották-e a rendezést és, az újfajta világitólámpákkal vannak-e ellátva.

Az éjszakai órákban repülőjáratok cirkáltak a nagyobb angol városok fölött, hogy ellenőrizzék a szigorított blackoutot. A London felett repülő megfigyelők egyöntetűen kijelentették, hogy háromféle világosságot észleltek. Imbolygó csillagokként észlelték a járókelők lámpáinak visszfényt és az

autók letompított fényét, ragyogó gyémántokként szikráztak az ajlomsók fűtőháza, ahol a mozdonyokat indulásra fűtik fel és végül je nem tompítható fényt árasztanak a villamoskocsik és a vonatok.

Az egyik repülőtszert, aki már öt hónapja teljesít repülőszolgálatot az angol városok fölött, kijelentette, hogy a black-out nem lehet sötétebbé tenni, min, amilyen jelenleg. London olyan sötét, hogy ha valamilyik gondatlan lakosa elfelejt a lakószobájának ablakát elfüggönyözni, akkor annak fénye több ezer méter távolsághól is ragyogó csillagként világít.



ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim; KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
ARAD, Hül. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei  
Félévre . . . 420 " || Egy hónapra 70 "

Mi nem tetszik Angliának?

A Daily Mail érdekes és igen angolos pályázatot rendezett. Felszólítja olvasóit, hogy közöljék legjobb háborús panaszukat. A jó pályaműveket a lap tartalmazza. Legutóbbi számban összeállítást közöl azokról a panaszírágyakról, amelyeket az olvasók leggyakrabban emlegetnek. A népszerűtlenség sorrendjében ezek a következők:

1. Az egyenruhás nők.
2. Az elsőtítés.
3. A rádióműsor.
4. A nagy autódagók.
5. Azok a Vigyázatlanok, akik elsötétítés idején ártelen feltöbbsantják a zseblámpájukat.
6. A tájékoztató miniszterium.
7. Az úgynevezett „lelkismereti tiltakozók”, akik megtagadják a katonai szolgálatot.
8. A rossz vonat, és autobuszközlekedés.
9. Az élelmiszerjegyzendzser zavarai.
10. A vidékre költöztetett gyermekekkel járó kellemetlenségek.
11. A hazafiaszkodó dalok.
12. Az az állítás, hogy „nem a német nép. hanem csak a német kormány ellen harcolunk”.
13. Unity Miltford.
14. A túlságos rokonszenvezés a német hadifoglyokkal.
15. A sok háborús idegen szó: (Blitzkrieg, The Fuehrer).
16. A sok skót a kormányban.
17. Kevés a Churchill-beszéd a rádióban.
18. A hirtelen háborús házasságok.
19. A selyemharisnya drágulása.
20. Kevés az állatolevel.
21. A férfiak, akik az elsötétítésre hivatkozva, későn járnak haza.

Első helyen tehát az egyenruhás nők állanak. Legutóbb a nők haragusanak rájuk, de elég sok férfi is tiltakozik ellenük. A férfiak kifogásait a következő pontokban foglalja össze a Daily Mail:

1. A férfiruha nem illik a nőkre.
  2. Feltűnési viselkedést kelt hennük.
  3. Nem szükséges, hogy a nők egyenruhát viseljenek.
- A nők kifogásai ezek:
1. Az egyenruhás nők túrhetetlenül jólényeskednek a többi nővel.
  2. Figyeltetik, hogy milyen nagy „áldozatot” hoznak a haza érdekében.
  3. Az egyenruha nőietlen dolog.

Az angol lap megkérdezett egy ismert londoni pszichológust is, mi a véleménye a kérdéssről. A pszichológus azt mondta, hogy a férfiak azért nem szeretik, ha a nők egyenruhát viselnek, mert ebben előlegeik sérelmét látják.

— IDŐJÓSLAT. Borus égből és az ország legnagyobb részében esőzések várhatók. Sok helyen hó is lehetséges. A hőmérséklet országsszerte csökken. (Bucuresti.)

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 10.05 és fél, London 17.74 és negyed, Newyork 446.00, Milánó 22.51, Brüsszel 75.05, Amszterdam 237.20, Berlin 178.75, Szófia 5.50, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.35.

— Gyászmise XI. Pius pápa halálának első évfordulója alkalmából. Rómából jelentik: Ma vasárnap van egy éve, hogy XI. Pius pápa elhunyt. Ebből az alkalomból a Szent Péter székesegyházban ünnepi gyász-mise lesz, amelyen XII. Pius pápa és a magas egyházi méltóságok is megjelennek.

— Tizenegyedik évfordulóhoz érkezett a lateráni szerződés. Rómából jelentik: Ma van 11-ik évfordulója annak, hogy Olaszország és a Szentszék kibékülték egymással. A Popolo di Roma ezt alkalomból vezércikket közöl, amelyben kiemeli azt a tényt, hogy az idő megerősítette a lateráni szerződés érvényét. Olaszország érdeme az, ha a pápaság teljes függetlenségben gyakorolhatja a lateráni szerződés minden szakaszát. A megbékélés alapja az egyensúly és az egység megalkotása volt a két fél között.

— Uj kinevezések a sajtóminisztériumban. A sajtó- és propagandaiügy minisztériumhoz királyi rendelettel a következő kinevezések történtek: dr. Dimitriu H., Ioan Al. Gherghel és Emil Dimu Riegler, másodosztályú sajtóügyi titkárok a sajtóigazgatóság kötelekében.

DIANA

megelőzi a betegséget.

— Olvad a Duna jégpáncélla. Galati. Az esőzés és a hőmérséklet emelkedése következtében a Dunán a jég-olvadni kezdett. Remélik, hogy rövidesen a normális hajózási forgalom ismét megindul.

— BYRD EXPEDICIOJA A MÁGNESES-SARKI VIHARBAN. Washington. (Rador.) Byrd admirális sarki expedíciója a déli mágneses-sarok közelébe érkezett. Itt óriási viharba került az expedíció és csak nagynehezen tudott megmenekülni. Ha semmi sem jön közbe, február 15-én Valparaisóba érkeznek.

Az Urania-mozi nagy rejtvenypályázata:

1. Melyik filmeket rendezte OECIL B. De MILLE?
2. Mit jelent az U. P.?
3. Hol játszódik le az „Acél Sárkány” című film?
4. Mennyi egy jó film átlagos hossza?
5. Ki Robert Taylor felesége?

Megfejtési határidő: február 19.

- I-só díj: 250 lei,  
II-ik díj: 100 lei,  
III-ik díj: 5 ingyenes mozijegy,  
IV-ik díj: 3 mozijegy,  
V-ik díj: 1 mozijegy és Robert Taylorné dedikált fényképe.

A megfejtéseket kérjük az Urania-mozi pénztáránál leadni!

— Volt temesvári főpolgármester halála. Temesvári tudósítónk jelenli: Resicán meghalt hatvanöt esztendőskorában Georgievici Lucian dr. közjegyző, aki kétizben is volt Temesvár város főpolgármestere. Holt testét Temesvárra szállítják és a város által adott díszsírhelyen temetik el.

— Borah szenátor meglepő hagyatéka. Washingtonból jelentik: Borah szenátor özvegye a napokban vette át férjének hagyatékát. Az egyik bank páncélfiókjában 207 ezer dollár készpénzt talált, csupa ezredolláros bankjegyekben. Ez a felfedezés általános meglepetést keltett, mert Borah szenátorról általában úgy tudták, hogy vagyontalan ember, aki, úgy látszott, hogy az utolsó 33 évben csak a szenatori fizetéséből élt, amely 10 ezer dollár volt.

— Dr. J. KERESKES RÓZSI, belgyógyász specialista újra rendel, a szokott időben.

Felreértés



— És maga a pénztárt ismét a cipőgombolólával nyitotta ki?  
— Igen. De vigyázzon, ügyvéd ur, mert ez nem mindig sikerül.

— Február a kelengyevásárlás ideje. Mult vasárnap számunkban közöltük, hogy a népszerű MOTIUDivatáruházz február elején nagy kelengye-akcióit indított. „Fehér hónap” elnevezéssel. Mint értesültünk, az akció iránt azonnal hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. Az árusításra kerülő különféle fehéráruk a mai viszonyokhoz mérve feltűnően kelető árakon kerülnek eladásra, mert a cég ezeket a cikkeket még a régi áron szerezte be.

A keresztretjvény születése

Cap-Town. Néhány nappal ezelőtt a Fokváros melletti egyik farmon meghalt Viktor Erwill, a keresztretjvény feltalálója.

Jó néhány esztendővel ezelőtt vidám, mulatók életet élt Angliában Viktor Erwill, egy dúsgazdag fiatalember és szép, ifju felesége. Egy átmulatott éjszaka után a fiatalember és szép, ifju felesége kissé ittasan hajtatnak haza pazar luxusautójukon és az országuton csak úgy nyelték a kilométereket. A kormánykerék azonban egy adott pillanatban kicsuszott Erwill kezéből és az erős turakocsi egy utszéli fának ütközött. A kocsi darabokra tört a fiatal asszony azonnal meghalt. Erwill pedig néhány nappal később egy kórházi ágyon tért magához. Az angol hatóságok azonban nem ismernek tréfát és Erwillt 5 évi fegyházra ítélték, miután felesége halálában bűnösnek mondották ki. Saját kérelmére a délafrikai Fokvárosba szállították büntetése kitöltése végett, ahol rendkívül jó magaviselete miatt megszerették és elviselhető bánásmódban részesítették.

A fegyházban papírt, ceruzát és radirgummit kapott és hónapokat töltött el azzal, hogy jegyzeteket, javítottat és furcsa ábrákat vetett papírra. Előbb azt hitték, hogy megzavarodott, de amidőn az első keresztretjvényt elkészítette és azt az egyik legnagyobb londoni lapnak beküldötte, egy csapásra olyan átütő erejű sikert ért el, hogy alig győzte a lapoknak a dívatba lött keresztretjvényeket küldeni. A lapok rékintélyes honoráriumot fizettek Erwillnek és Erwill még a börtönből is elment, amikor a keresztretjvény már meghódította a világot.

Az öt esztendő is eltelt és Erwill ismét szabadon örülhetett a világnak és bár vagyona volt, keresztretjvényeit nagyszerűen fizették, mégsem kívánczított vissza hazájába, Cap-Town mellett egy farmot vásárolt és ott gazdálkodott és — készítette keresztretjvényeit.

Ott is halt meg néhány nappal ezelőtt elhagyottan és ha egész vagyonát nem hagyta volna a szegényeknek, a keresztretjvény szeniális feltalálója megemlékeltlenül távozott volna a háláttan árnyékvilágból...

— Schweitzer József dr. előadása a „Credo”-ban. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor Schweitzer József dr. főgimnáziumi tanár folytatja előadássorozatát „A teremtés csodái”-ról a Credo hitbuzgalmi egyesület gyülekeinek keretében.

— Változások Aradmegye jegyzői karában. Temesvárról jelentik: A remestartományi kormányzóság határozata következtében saját kérelmeikre a következő áthelyezéseket eszközölték február 15-iki dátummal a megyei jegyzői karban: Motiu Ioan varjasi jegyzőt Kísszentmiklósrá, Stefan Cristian dr.-t Kísszentmiklósról a világozi járási preturára, Cocíuba Iosifot pedig a világozi preturáról Varjas községbe helyezték át.

Uj személyazonossági igazolványhoz lényképek:

Stojkovics fényképésznél  
Avram Iancu-tér 16 szám.

— Japán nyelven jelennek meg március elején Mussolini összes beszédei, Tokióból jelentik a Domei távirati ügynökség: Március elején adják ki japán nyelven Benito Mussolini összegyűjtött beszédeit. A könyvet óriási érdeklődés előzi meg és azt japán körök általában nagy politikai és irodalmi eseménynek tartják. A mű érdekességéhez tartozik az, hogy a japán kiadás előszavát maga a Duce írta.

— Juniusban akariák lebonyolítani a román-német mérkőzést. A román-német válogatott mérkőzéssel kapcsolatban még bizonytalan a mérkőzés időpontja. A német szövetség utabban június 23, vagy 30-át ajánlja, ez azonban attól függ, hogy vajon milyen sorsa lesz a Közéneurópai Kupának. Juniusban ugyanis a KK mérkőzései kerülnének lebonyolításra, ha azonban ezévből nem lesz KK, akkor nincs akadályva annak, hogy a román-német mérkőzést ebben az időpontban bonyolítsák le.

— Romlott ételek okozta mérgezéseknél a gyorsan és biztosan ható természetes „Ferenp József” keserűviz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédezköz. Kérdezze meg orvosát.

— Repülő-utazási kedvezmény a lipcei vásárra, Bucuresti. A német Luftansa és a magyar Malert légiforgalmi társaságok közlik, hogy március 3-tól 11-ig a lipcei vásár alkalmából 19 százalékos utazási kedvezményt adnak a Bucuresti—Berlin, vagy a Bucuresti—Bécs útvonalon. A kedvezményes utazás csak egy alkalomra érvényes.



### Serban Mihai földmivelésügyi államtitkár temesvári látogatása

Temesvári tudósítónkól: Serban Mihai földmivelésügyi államtitkár tegnap reggel kabineffőnöke Sebastian Gheorghe mezőgazdasági vezérképviselő kíséretében Temesvárra érkezett. Dél-élelt megjelent a műegyetemen és a rektorral és a tanári karral a kolozsvári mezőgazdasági főiskolának Temesvárra való átköltöztetésének részleteit beszélt meg. A mezőgazdasági főiskola ugyanis belevad a temesvári műegyetembe és az ősztől kezdve mint annak mezőgazdasági fakultása fog működni. Serban államtitkár tisztelőjére délből Marşa Alexandru dr. királyi helytartó tisztelettel terítékes ebédet adott. Az államtitkár, aki szombaton este megjelent a műegyetemi hallgatók bálján, ma reggel visszautazik Bucuresztbe.

— A kisebbségi újságíró-egyesület gyászja. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Megrendítő haláleset híre érkezett Kolozsvárról. Halász József lapszerkesztő, a „Jóestét” című kolozsvári napilap külpolitikai rovatvezetője, a „Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesület” országos főpénztárosa, 55 éves korában péntekről szombatra virradó éjszaka a kolozsvári Park-szauatóriumban elhunyt. Halász Józsefet egy héttel ezelőtt gyomorfekély miatt műtétnek vetették alá, amely sikeresen folyt le, később azonban mellhártya- és tüdőgyulladás lépett fel és ezzel a legyengült szervezet már nem tudott megbirkózni. Halász József Ujpesten született, újságírói működését Budapesten a „Független Magyarország” című lapnál kezdte meg, később a Népszava munkatársa lett. Főhatalomváltozásokkor került Erdélybe, ahol előbb az Ellenzéknek volt belső munkatársa, majd a Munkásújság szerkesztője lett, később pedig egészen haláláig a Jóestét-léni folytatott tevékenységet. Számos szép novellát és verset írt, szociális tartalommal. Végig küzdött a világháborút és úgy kártársai, mint a nagyközönség körében számos tisztelője és barátja gyászolja elhunytát. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz Kolozsváron és ott a Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesület, melyet elhunytával komoly veszteség ért, testületileg fogja képviselnie magát.

— Halálozás. Braumüller József 56 éves korában, f. hó 9-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 11-én, ma vasárnap délután fél 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Sohlmann Mártonné sz. Heim Etelka 71 éves uriaszony szombatán reggel hosszú szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor megy végbe a Bulev. Carol 58. sz. alatt lévő gyászszobából, az engesztelő szentmisét pedig hét-főn délelőtt 10 órakor tartják meg a Minorita templomban. Az elhunyt uriaszonyt kiterjedt rokonság gyászolja.

Özv. Weimann Józsefné szül. Emilia Marcovici f. hó 9-én elhunyt hosszas szenvedés után. Temetése f. hó 11-én, d. u. 4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. Gyászolja özv. Agoston Zsigáné.

Özv. Boderlitz Urosné f. hó 9-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

**Végkiárusításból** kimaradt len- és pamuvásznakat, asztalneműeket lakásomon árusítom.  
**L. GRÜNBERGER** Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— Aradmegye új egészségügyi bizottságának tagjai. Miniszteri rendelet jelent meg Aradmegye helyi egészségügyi és társadalomgyámolító tanácsa tagjainak kinevezéséről. A bizottság elnöke Stinghe Dumitru ezredes, prefektus, alelnöke dr. Cosma Dumitru megyei főorvos, tagjai pedig: dr. Cotioiu Romuald városi főorvos, dr. Moldovan Ioan kórházi főorvos, Platos Ioan, a társadalombiztosító igazgatója és dr. Olariu Cornel, a társadalomgyámolító egyesületek kiküldöttje.

— Ref. egyházi vizsga Erdőhegy—Kisjenőn. Kisjenőről jelentik: A napokban tartották meg az erdőhegy—kisjenői ref. iskolában a szokásos léleki egyházi vizsgát. Az egyházkerület kiküldöttje Balogh László zerrindl elkész, egyházkerületi dékán, mind a három iskolába ellátogatott, a vizsgát lefolytatta és a tapasztaltak felett a legnagyobb megelégedését fejezte ki. Ugy Kilin Sándor ig. tanító, mint Kilin Sándorné és Küllüs Irén tanítónők tanítványai kitűnő eredménnyel tették le a vizsgát.

#### Pizsma

női és férfi lehérművek legszébb kivitelben, legolcsóbban

**Kozsinekne**  
lehérmű varrodájában  
készülnek Arad, Str. Petran 1. sz.



— LÉGIPOSTA-SZOLGÁLAT — BERLINEN AT — MOSZKVA ÉS BELGRÁD KÖZÖTT. Belgrád. (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint légi postaszolgálatot szerveztek Belgrád és Moszkva között. A postaszállítmányok Berlinen keresztül érkeznek rendeltetésük helyükre.

— Alboteanu vagyonának zár alá vétele. Bucuressti. Nica Aurel bírósági végrehajtó megkezdte Victor Alboteanu, volt propagandaügyi miniszteriumi igazgató ingó és ingatlan vagyonának zár alá vételét.

### Nincs többé szónava a sőt ezredében

Oliver Stanley hadügyminiszter az alsóházban kijelentette, hogy a jövőben a sőt ezredék tagjai sem viselhetnek szoknyát, kivéve a dobosokat.

— Amit a nők meg fognak tanulni szerdán a Kölcsey Életiskolában. Azokat a jogokat fogják megtagadni, melyeket a márciusban életbelépő új polgári törvény Romániában a nőknek biztosít. Nevezetesen, a haladó korszaknak megfelelő változásokat tartalmaz ez az új törvénykönyv a nők egyéni, családi és társadalmi jogairól. Szükséges tudnivalók a közélet minden tagjának, nőknek és férfiaknak egyaránt. Természetes, hogy a Kölcsey Egyesületnek az „Élet” jellegű dolgozó intézménye idei munkatervébe vette a különösen a családi élettel kapcsolatos és haladást jelentő új törvényes intézkedéseknek az ismertetését: Keresett és talán olyan előadót, akinek alapos, szakmai jogász tudását az előadóképeség szemléltető ereje is támogatja. A fiatal aradi lány, aki a szerda esti előadó, a női jogokról, ahogy eddig voltak és ahogy ezután lesznek dr. Burghart Márta, az aradi ügyvédi karnak megbecsült tagja. Középszkolai tanulmányait Aradon és Szebenben végezte, a jogi ismereteket hazai egyetemünkön és Párisban tanulta. Akik szerdán este a közművelődési palota kistermét meg fogják tölteni, meg jognak arról győződni, hogy a fiatal ügyvédnő Párisban a jogi tudáshoz franciás könnyedséget is szerzett az előadás számára.

— Öngyilkosság Pécskán. Szombat délelőtt távbeszélőn jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Malzici Francisc, 60 esztendő pécskai gazdálkodó felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka egyelőre ismeretlen.

— Erdélyi zeneszerző párisi bemutatója. Budapestről jelentik: Mengelberg, a világhírű holland karmester az elmúlt évben Budapesten tartott egyik hangversenyén bemutatta Visky Károly kolozsvári zeneszerző művét. Mengelberg most arról értesítette Viskyt, hogy szeretné meghallgatni újabb művét is. A nagy holland karmester és az erdélyi származású magyar zeneszerző ma délután találkoztak a budapesti zeneakadémián, ahol Bródy Tamás, az ismert budapesti karmester leajánlotta Mengelberg előtt Visky új zeneművét. Az új darabot valószínűleg Párisban fogják bemutatni Reuter Lajos vezényletével.

— A Romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozata felkéri alantit tagjait, akiknek állampolgársági ügye még elintézetlen, hogy haladéktalanul jelenjenek meg a holnapi nap folyamán I. Vulcan-uccal helyiségünkben: Oláh Antal, Hollaki Ilona, Babó Etel, Magyar Ilona, Zsádányi Balázs, Kriván Klára, Papp Ferenc, Nagy József, Bertus János, Szontag Antal, Czobor Ferenc, Bagóssy Lajos, Ermesz József, Fabrik Ernő, Bánszki Viktória és Liszkó Miklós.

— Az arabőr célszerű ápolásához mindenképpen az szükséges, hogy bélműködésünket reggelenként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

— Táncpalatya egybekötött zenekari hangverseny a Magánújságírói Céh rendezésében. Szombaton, f. hó 17-én este 9 órai kezdettel tartja a Magánújságírói Céhének aradi tagozata zenekari hangversenyt a Céh Str. Horia 2. szám alatti helyiségében. A hangverseny után tánc lesz, melyen a zenét elsőrendű jazz-zenekar szolgáltatta.

## Színház - Művészet

### Cristina Stavache hangversenye az aradi Kulturpalotában

A ragyogó megjelenésű, országhatáron túl is jól ismert énekesnő olaszországi hangversenykörútja előtt az aradi zenekedvelő közönség számára is megtartotta bemutatkozó hangversenyét. Tisztán csengő, kiválóan iskolázott hangja és egyéni varázsa már az első műsorszám után meghódította a hallgatókat.

Cristina Stavache szombatesti hangversenyén a legkiválóbb zenekökök alkotásait tolmácsolta a hallgatóknak mély átérzéssel és az igaz művész elmélyültségével. A műsorszámok összeválogatása igényes ízlésű és az előadás módja ugyancsak kitűnő technikáról tanuskodott. Különösen a Schubert-dalok előadásával aratott áttörő sikert. Brahms, Dvorák, Respighi, Petrassi, de Fajla és Debussy csodálatos hangjait eleve- nedtek meg ezen a hangverseny estén, amely a jelenlétők számára mindig felejthetetlen élmény marad. A kiváló művész az olasz iskola neveltje, temperamentumos előadásmódja, a jira részek ki-domborítása különösen hatásos módon érvényesült.

Cristina Stavache egyetlen aradi hangversenye után külföldre távozik: az olasz-román kulturkapcsolatok kimélyítésére megrendezett művész-csere kezdeményezés egyik kiválasztottja. Olaszországi vendégszerzése alkalmával a román népdalok és zeneszerzők dalait adia majd elő (n.)

### Isten veled, szerelem!

A Ki gyereke vagyok én? nagy sikere után a színház együttese lázasan készül Rezes György, az ország határokra túl is jól ismert kitűnő aradi komponista nagyszerű operettjére, az Isten veled, szerelem-re. A nagy fánco operettláger bemutatójára teljesen új díszletek, gyönyörű toalettek készülnek. A fülbemászó muzsikájú tizenöt slágerszámot zramofonlemezeken az előadás szünetében leforgatják. Az előadás attrakciója lesz Weisz Tibor, a kitűnő jazz-zongorista szereplése, aki a pompás zeneszámokat interpretálja.

Aki eddig résztvevett a próbákban, egyöntetűen megállapítja, hogy ebben a szezonban ilyen kitűnő sláger-reket és ötletes, szellemes szövegkönyvet régen nem láttak. Az Isten veled, szerelem avolt főszerepét Erényi Böske, Major Kató, Gömöri Emma, Felhő Ervin, Mészáros Béla, Lenkey István, Jávor Alfréd, Ungvári Pál játssza. A darabban bőven előforduló humor: Gömöri Emma, Major Kató és Felhő Ervin képviseli, akiknek minden mozdulata falrengető kacagást fog kiváltani a közönségből.

### A KAMARA SZÍNHÁZ MŰSORA:

VASARNAP 3 ÓRAKOR: Zsimberi-zsombori szépasszony, operett (huszadszor), olcsó hely-árákkal.

6 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” (har-madszor).

9 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” (ne-gyedszer).

HÉTFŐN SZUNET.

KEDDEN 9 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?”

— Ma között rejtvényünk helyes megfejtésének el-jenőzése céljából közöljük, hogy a „Kisrejt keresz-rejtvény” helyes megfejtése: „Telefon”, feltaláló „Graham Bell 1875”.

### INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VASARNAP:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria  
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul  
BERNATH gyógyszerár, állomással szemben  
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

HÉTFŐ:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedral 16.  
OMESCU gyógyszerár, Bulev. Reg. Maria 16  
KESZTENBAUM gyógyszerár, Strada Mără-  
sesti 68



## ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Devaine Erdős-Böske

### Kötésről, meg a gyermekholmikról

A kötés, meg a gyermekruha szorosan összefüggő valami, mert ha a családban van egy „kötő” és vannak gyermekek, az ellátja az egész családot apró kötött holmikkal. Nincs édesebb valami, mint apró gyermekruhákat kötni, esetleg horgolni.

Most legújabb divatosak az ugynevezett pépita kötések, ami a következőképpen megy: elkezdjük az alapszinnel, legyen az sötétkék, kötünk három sima szemet, a következő hármát leemeljük és így tovább, visszafelé a leemelt szemét ismét leemeljük, de a szál elől legyen és ismét simával kötjük le a következő hármát. Ez négy sorból áll, azután két sor simát kötünk és a hetedik sorban kezdjük a másik, mondjuk a fehér színt. Ugyanígy kötjük, de a sötétkék kocka felett kötjük le fehérrel a hármát és a másikat leemeljük és így tovább. Nagyon szép kockás minta és mindenféle színösszeállításból fogják vésni a tavasszal. Láttam már belőle sötétkék világoskék, sötétszürke, világosszürke molnából, ez tetszett a legjobban, egész szövetszerű benyomást kelt, azután fekete-fehérből és szürke, bordóból, sötét barna narancssárgából is.

A legédesebbek ezek a pépita-kötések kis gyermekruháknak. Kötnek egy apró, rövid kis szoknyát, hozzá egy még apróbb bolerót és alá egy kis parányi fehér bluzt, de ezt nem muszáj kötni, lehet selyemből.

### Divatposta

DALNI. Igazán örülök, hogy jól érezte magát és hogy olyan gyorsan elmúlt az idő, hogy szinte egy pillanatot volt és annak is, hogy a ruhái általános tetszést arattak. Ha kap még rendes télikabát-szövetet, feltétlenül vegye meg, de ne csináltassa meg, csak majd jövőre, most már nem érdemes. Szeretném, ha majd a fazonját velem beszélné meg, igaz, hogy az még soká lesz, de mégis... Üdvözlét.

### Weinfeld Rózi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefón: 10-94.

CUNCI. Nagyon szép volna egy halványszürke koztüm, enyhén glocknis aljjal, egyenes kicsit hátul bevarrót kabáttal, négy zsebbel, keskeny reverrel. Csináltasson hozzá két bluzt: egy fehér tisztaselymes és egy bordó oroszos galléru rövid ujjú, elől végiggombolt bluzt. Akár fekete, akár szürke kalappal is viselheti, amilyen a többi accessoirja. Üdvözlét.

Nagyon szép gyermekruha fazon például egy hosszú ujjakkal, ugyancsak sima kötésből és a tejjel lefelé egybe a szoknya hat sima, két fordított plisszekötésből.

Nagyon fogják az aszurkötést is viselni az idén a hölgyek. Ezt készítik egy sodrottszálú fonalból és megfelelő színű tritonból. Hat-nyolc soron keresztül rizskötéssel csináljuk, egy sima, egy fordított és a másik felén a fordítottra sima, a simára fordított és utána ugyanezen kötéssel, de a vastagabb fonalat kötőjével kötjük a tritonból magából, három soron át. Gyönyörű minta jön ki. En például láttam ezt a kötetést tiszta feketéből, négyrészes glocknis szoknyával, magasan csukódva elől, hátul, rövid ujjakkal, vállon gombolva hat strass-gombbal és egy fekete tizcentis szatín övvel, gyönyörű volt. Senki se mondta volna meg, hogy kézzel kötött, ami aránylag nem is került sokba.

Kössenek hölgyeim nyárra kis rövid, fehér kabátot, színes virághimzéssel, óriási divat lesz. Ugyanígy a gyermeknek is.

Egy angyali kis kötött gyermekosztómöt láttam: sötétkék kockás kötéssel, hat-hat sorból áll egy kocka és a kockák fordított szemekkel vannak elválasztva egymástól és minden második kockában egy színes falevél van belehímézve. Valami olyan bábajos volt, kis glocknis szoknya és egy kimondott női koztümkabát.

TAVASZ 1940. Fekete marocin ruhájába csináltasson egy fehér sejtym piké mellényt, kis verekekkel, elől végiggombolva a sajátjából és szegőzve. A többi minden maradhat, esetleg a szoknyán lévő zsebbet még tehet egy kis fehér muszlin zsebkendővel. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz körút 35., küldjék.

### Heti étlen

HÉTFŐ. Ebéd: Daragaluskaleves, rántott libamáj, burgonya, alma. Vacsora: Disznósajt, tea, sajt.

KEDDŐ. Ebéd: Gombaleves, vesepecsenye, sárgarépakörét, barátfüle. Vacsora: Lángfólis, vaj, szardínia.

SZERDA. Ebéd: Zsemlyegombóclevés, borsófőzelék kolbásszal, rizsfejt. Vacsora: Nyul aszpikban, hirsalmacsmege.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Lencseleves, tarhonyás csirke, narancs. Vacsora: Sertéskaraj káposztasalátával.

PÉNTEK. Ebéd: Karfiolleves, rakott burgonya, sajt, rántott alma. Vacsora: Sajtós omléte, narancssaláta.

SZOMBAT. Ebéd: Babieves, libahát sültve, para-

### A siker egyik legfontosabb tényezője az egészség.

Mindannak dacára, hogy ez közudomású dolgot és hogy a gyomornek tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani, senki sem fordít kellő gondot szervezeitink eme részére.

Mérjük nélkül nyelünk le minden és minden órában. Ezért nem létezik ember, aki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomorfájdalmokról és zavarokról. Gyomrunkkal szemben visszaélésünk elkerülhetetlen eredményei a gyomorbajok és mindenféle bántalmak.

A modern orvosudománynak sikerült fejfedeznie egy olyan gyógyszert, melynek az a nagy értékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb 10-15 éves gyomor és bélbetegséget, valamint vese-, epe- és májmegbetegedést rövid kúra után kékéletesen kigyógyít. A világhírű amerikai „GASTRO-D.” készítményről van szó, amely minden országban kipróbálva jéven, milliónyi embert gyógyított meg, miáltal valóságos áldást jelent az emberiség számára.

„GASTRO-D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresci, Calea Victoriei 124.

dicsomos burgonya, alma. Vacsora: Osszéhering, tea, sajt.

VASÁRNAP. Ebéd: Rizsleves, naprikás csirke galuskával, gesztenyés lepény. Vacsora: Hideg borjúhús, párolt káposzta, déli tészta.

### Konyhatékok

Töltött-rostélyos. Vesszünk két nagyon szép rostélyost, amelyet a csontjáról leválasztunk és jól szelivel lapítjuk. Adunk hozzá 12 deka sonkát apróvágván, valamint egy szép burgonyát kockára vágdalunk és a sonkával összevegyítjük. két tojássárgáját, két kanál tejsírt és az egészet összekeverjük és rostélyosokra, egyenlő részben elosztjuk és a rostélyost összegömbölyítve egy kis cérnával összekötjük s a külső oldalát egy cseppet beszózzuk és két kanál forró zsírban mindkét oldalát pirosra sütjük, azután időnként kevés vizet öntünk rá, puhára pároljuk és szépen felszelelve találjuk.

Angol sonka. A nyers, de nem száraz sonkából szép szeleteket vágunk és azt fele bor, fele vízben beáztatjuk és két órán át állni hagyjuk, akkor kivesszük, ruhával szárazra töröljük s tojásba és kivi-morzsa mártva kisüljük és forró asztalra adjuk.

Griz-morzsa. Fél liter tejből négy tojássárgáját 2 deka grizt, kevés sót és cukrot teszünk bele és vagy 2 óra hosszáig állni hagyjuk. Akkor egy lábasba kevés zsirt teszünk, ha forró a tésztát beleöntjük és folytonos keverés mellett pirosra sütjük és ha jó, egy felmarék tisztított mazsolát adunk hozzá és iz sűrű cukrot és melegén találjuk.

### Dr. Antal Györgyné kozmetikai tanácsa

(Str. Goldis 14.)

A téli sportok nemcsak az öltözködésben, de a kozmetikában is egészen speciális eljárás kívánnak. A téli sportok közül a sielés ma már tömegsport és ugyan csak tömegsport a kozmetika is. Minden nő megszokta, hogy mielőtt elmegy hazáról, kikészítse az arcát, azonban, hogy ez a kikészítés megfelelően a sieléshez, vagy más téli sporthoz, éppen olyan fontos, mint a sporthoz való helyes öltözködés. Azok, akik komoly sielőket végeznek, napokig a hegyek között menedékházakban élnek csak rikán mosakodnak vízzel. Via helyett lemosó krémet és arcvizeket használnak. Az arcot puderzés előtt védőkrémmel kenik be. Ruzsa sielés közben nincs szükség, ezt pótolja a hideg, csipős levegő. Aki szájrúzszt akar használni, csak egészen halvány, természetes színt használjon, mert az erős hatás ruzs hidegben lilává teszi a száját. Aki súlyt helyez arra, hogy irizurája sielés közben is rendes legyen, annak elsősorú szolgálót lesz a tartós onduló. Amikor is a nedves haját néhány ujnyomással ismét rendbe lehet hozni. Nagyon ajánlatos a nyakat, karokat, sőt a ruha alatt az egész testet is jól felszívódó krémmel bekenni, a tónus-puderrel behinteni, hogy az a ruhán átszívódó nedvességtől védve legyen. Általában a téli sportok kozmetikájánál inkább a praktikusságot, mint a szépséget kell figyelembe venni. A szabad levegő a mozgás ugyanis felírja a vérkeringést, rózssá teszi az arcot, a ulzott kozmetikumok pedig rosszul hatnak a természetben és inkább csúnyává, mint széppé teszi a nőt. Egészség szempontból mindenképp fontos, hogy téli sporthoz csak nagy bő melegítet viseljünk főleg a harisnya, a cipő ne legyen szűk, mert ezekben sokkal könnyebben megfagy a láb, mintha bő, kényelmes, a mozgást szabadon biztosító harisnyát, cipőt viselünk. Ugyanez áll a kesztyűre is. Szűk kesztyűben nem szabad télen sportolni, mert ha az ujjak nem mozoghatnak kényelmesen, meggémbednek és könnyen megfagnak. Különösen a kezét, lábat — miután ezek fagnak meg legkönnyebben — ajánlatos hosszú ideig való szabadban tartózkodásnál, krémmel, vagy vazelinnel bekenni, ezek ugyanis rossz hővezetők lévén, némileg védelmet nyújtanak a fagyás ellen.

## A LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR 1940.

Kezdődik: MARCHIUS 3-ikán

Felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMI LEIPZIG

(Németország), vagy a tiszteletbeli

képviselő: E. v. Angerbauer, Timisoara 1.



50% utazási kedvezmény a német birodalmi vasutakon!

Str. Gen. Praporgeson 2. — Tel.: 25-36.



# KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

## Tudnivalók az évi adómegállapításokról

Az egyenesadózással szülő törvény értelmében a kereskedelmi és ipari cégek megadóztatása a pénzügyi év kezdetén történik, az egész év tartamára. Ez azonban nem jelenti, hogy nem lehet az év folyamán is adó-kivetést eszközölni, viszont azon a címen az év folyamán nem állapítható meg adó, hogy az év végéig valamely cég nagyobb jövedelmét ért el, mint az év folyamán. Ha egy cég a pénzügyi év folyamán kezdi meg működését, adómegállapítása az egyenesadóztörvény 92.

szakasza alapján történik. Az adót annak a hónapnak első napjától állapítják meg, amikor a cég megkezdte működését. Pótlólag is megállapítható adókülönbözés az év folyamán, ha a pénzügyi év kezdetén tévedés folytán nem adóztatták meg a cég valamennyi jövedelmét, amit a cég bejelentett. Végül a tevékenység kiterjesztése esetén, ha ez a termelés vagy a forgalom növekedésével jár, a törvény 41. szakasza mérvadó.

## Romlandó árucikkek új felsorolása

A Monitorul Oficial február 8. számában nemzetgazdasági minisztériumi határozat jelent meg, amely a következőket tartalmazza:

Romlandó árukként minősülnek az alanti árucikkek, mert romlásnak vannak kitéve és az ennek során felmerülő károk fedezése végett külön-külön felsorolt százalékarány állapították meg, amit kiskereskedelmi forgalomban az árhoz szá-

mitanak. A romlandó árucikkek a következők: gyümölcsök, zöldség- és főzelékfélék, (frissáru) 20 százalék, brailai turó 15 százalék, egyéb turófélék 8 százalék, vágott szárnyas 10 százalék, tojás 5 százalék, friss hal 15 százalék, olajbogyó 8 százalék, ásványvizék 2 százalék, friss vaj 5 százalék, lámpaüveg (törékeny) 5 százalék, szappan 5 százalék, ezt a százalékmegállapítást közölték az áruüzemeket leküzdő központi bizottsággal.

## Szigoru adóellenőrzés

kezdődik február 15-ike után

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium figyelmezteti az összes adóalanyokat, a kikre vonatkozik a február 15-én lejárt adóamnesztia, tegyenek eleget bejelentési kötelezettségeiknek, mert újabb határidőt a pénzügyminisztérium nem engedélvez.

Ugyanakkor figyelmezteti a pénzügyminisztérium az érdekelteket, hogy az adóamnesztia, vagyis február 15-ike után vizsgálatot tartanak az összes vállalatoknál, részvénytársaságoknál és egyéni cégeknél annak a megállapítására, hogy nem forog-e fenn adóeltitkolás.

Az ellenőrzést a pénzügyi inspektorok végzik, könyvszakértővel együtt. Ahol adóeltitkolást, vagy hátralékokat találnak, kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel és még büntetést is alkalmaznak és ezeket a büntetéseket a hadsereg felszerelésének céljaira fordítják. Az így kivetett büntetéseket nem lehet leszállítani és azonnal végrehajtják.

## Megjelent a kőolajkormánybizottság első rendelete

Most jelent meg a kőolajkormánybizottság első rendelkezése, amely a következőket tartalmazza: Tilos fémtartályoknak, bármifélek legyenek is azok, felszerelések eladása, bármilyen formában történő elidegenítése, egyik helyről a másikra való költöztetése, ha ürtartalma nagyobb a 10 ezer liternél abban az esetben, ha az érdekelt nem kéri a kőolajkormánybizottság előzetes engedélyét. A rendőrhatalóságok, a közigazgatási közegek, katonai hatóságok, ugyiszintén az ipari, kereskedelmi és bányászati felügyelők megbízást nyernek jelen rendelkezés keretében. Ezen rendelet megszegése esetén kihágási jegyzőkönyv készül, amelyet a kőolajkormánybizottság elé terjesztenek és a kőolajkormánybizottság létesítéséről szóló rendeletéről szóló törvény 3. szakasza értelmében megtorlást alkalmaznak.

= **Devizaárfolyamok:** Angol font Zürichben 17.75 és fél, francia frank 10.06 és fél, a dollár, a svájci frank viszonylatában változatlanul 4.46. A talában az erős devizák árfolyama nem változott lényegesen.

= **Villanykörték után fizetett fogyasztási illeték.** A vámdíjszabás 1278-as tételének A. és B. bekezdésében feltüntetett villanykörtékre különként 100 lei fogyasztási illetéket állapítottak meg. Ez az illeték a körtékre a gyárból való elszállításkor fizetendő.

= **Kazein-kiviteli tilalom készül.** Mivel a kazein az utóbbi időben jelentős mértékben megdrágult az érdekelt gyárak közbenjárására kiviteli tilalom készül ebben a vonatkozásban. A tilalmi rendelkezés a közeli napokban megjelenik.

= **A törköly- és élesztő-pálinka készítésének ellenőrzése.** A pénzügyminisztérium intézkedett, hogy a MAT-törvénynek az élesztő- és törköly-pálinka készítésére és ennek megadóztatására vonatkozó rendelkezéseit épp úgy keresztülvívgyék, mint a gyümölcscsujka és pálinka készítésénél történik. Az élesztő- és törköly-pálinka forgalmazása, éppen úgy, mint a bor forgalombahozatala, kizárólag forgalmi harcra kíséretében történhetik a jövőben is. A pénzügyörsegek szigorú utasítást kaptak az ellenőrző szolgálat megszorgítására.

## Hetipiaci árak

**Zöldségemlék:** Burgonya kg. 4.50—5.50, hagyma kg. 5—6 lei, szárazbab kg. 20—22, karalábé, torna drb. 3—5 lei, borsó literje 18—20, murek kg. 4—5, petrezselyem egy kötés 5 lei, téli retek drb. 2—3 lei, paraj csomója 2—3 lei, fokhagyma kg. 18—25, celler drb. 2—3, fejes káposzta drb. 10, savanyú káposzta kg. 10, levesbe való zöldség egy kötés 5 lei.

**Tej- és tejtermékek:** Tehénturó kg. 24—28 lei, juhturó kg. 36—40, tehéntej literje 6, tejszörp literje 40—50, vaj kg. 110—120, tojás drb. 3.20—3.80 lei.

**Élőállatiarc:** Sertés kg. 34—36 lei, szarvasmarha kg. 18—20, borjú kg. 32—30 lei.

**Gyümölcsiac:** Alma kg. 14—20 lei, dió kg. 18—24, hámozott dió kg. 68—72 lei.

**Baromfiac:** Pulyka párja 400 lei, tyúk párja 140—150, hizott liba párja 540—620, sovány liba párja 260—300, csirke párja 50—70, galamb párja 20—30 lei, hizott kacsapárja 240—260, sovány kacsapárja 160—200 lei.

= **Gabonapiaci árak:** A pénteken megtartott gabonapiac az alábbi árak alakultak ki: Gabonamélek: buza 460—470, árpa 500—520, tengeri 420 lei métermázsánként. Takarmányjélék: Széna 250—270, lóhere 300—320, szalma 300—320 lei métermázsánként. Lisztmélek: Luxusliszt 9.10, I. osztályu 8.30, II. osztályu 7.80 lei kilogrammonként.

= **Kedvezményes áron lehet Kolozsvárra utazni.** Az EMGE február 17—21 napjain Kolozsvárt rendezendő vetőmag és háziipari kiállítására kedvezményes áron való utazás engedélyezését kérte a CFR vezérigazgatóságától. A CFR vezérigazgatóság 210.642. szám alatt értesítette az EMGE-t, hogy a kiállítás látogatói számára a vizsgautazásnál 50 százalékos kedvezményt engedélyezett a személyvonati jegyek árából. A kedvezmény igénybevételenek módja a következő: Kolozsvárra egész jegy váltandó. A jegy megőrzendő, mert ennek, valamint a kiállítási belépőjegynek felmutatása mellett visszafelé feláru jeggyel lehet visszatérni a kiinduló állomásra. A kedvezmény február 15-től 23-ig terjedő időben 5 nap tartamára érvényes. A kiállításra feladott áruk visszaszállítására 75 százalékos kedvezményt engedélyezett a CFR. A kedvezménynek az igénybevételehez a feladó fuvarlevél megőrzendő és a kiállítási irodában láttamozandó.

## Az állam a textilgyárak forgalmiadó-átalányának felemelését kéri

A gyárak az átalány leszállítására tettek előterjesztést

Ismeretes, hogy a pénzügyminisztérium és a textilgyárak között megállapodás létesült a forgalmi adó átalányban való fizetésére. Ez a megállapodás március 31-én jár le és a pénzügyminisztérium az átalányösszeg felemelését kérte azzal az indoklással, hogy a gyárak is felemelték áraikat, és hogy az a forgalomnövekedés is emelkedett, amely számítási alapul szolgál. A gyárak ugyanakkor az átalányösszeg leszállítását kérték azzal az indoklással, hogy a szövészek 60 százaléka nyersanyaghiány miatt nem dolgozik. Az ügyet most tanulmányozzák, hogy mindkét részre kielégítő megoldást találjanak.

## A januári drágulás

Augusztus óta 16.3 százalékkal drágultak a közszükségleti cikkek árai

Bucuresti. A statisztikai hivatal árfelvételi szerint január hónapban a megélhetés átlagban 3.3 százalékkal drágult. A legnagyobb arányú drágulás a ruházati cikkekben és ízbellekben mutatkozik, ahol a januári áremelkedés átlagban 4.6 százalékos. Az élelmiszerek árai átlagban 3.8 százalékkal, az egyéb közszükségleti cikkek árai átlagban 1.5 százalékkal mentek fel.

1939. augusztus — a német—lengyel háború kitörése — óta a megélhetés átlagban 16.3 százalékkal drágult.

Az Argus indexei szerint is a ruházati cikkek és élelmiszerek drágulásai meghaladják az átlagdrágulást.

= **GONDOSKODNAK A BELFÖLDI SZÜKSÉGLETRŐL A PETRÓLEUMIPARI VÁLLALATOK.** Bucuresti. A kőolajipari kormánybizottság egész sor intézkedést fogantatosított a legutóbbi ülésen, amelyen a kőolajipari társaságok képviselői is megjelentek, ezek kötelezettséget vállaltak, hogy az ország belső szükségletének fedezéséről gondoskodni fognak és csak azt kérték, hogy a CFR mellő számú vagonot bocsásson rendelkezésükre.

## KÖZGAZDASÁGI HIREK

A központi belügyügyi bizottság ülésezett és ez alkalommal kimondotta, hogy amikor a belügyügyi megállapításoknál magánosok között létrejött szállításokról van szó, ez nem jelenti, hogy eme meghatározás kizárja a kereskedők és iparosok által kötött ügyleteket, ellenkezőleg, ezekre vonatkozik és az állammal, megyével, vagy községekkel létrejött megállapodásokat különíti el.

A földművelésügyi minisztérium növénytermelési igazgatósága öt éves működési tervet dolgoz ki, minden megye számára külön.

A kőolajipari társaságok közbenjártak a nemzetgazdasági minisztériummal, hogy a Banca Nationala által kiadott és a Franciaországba és az észak-amerikai francia birtokokra történő kőolajkivitel 1939. október 1. és december 31-ike közötti időszakban történő fizetésére vonatkozó rendelet nem felel meg a kőolajipari részvénytársaságokkal kötött megállapodásnak.

A tőzsdén kissé megcsappant az érdeklődés, mégis eléggé jelentős számú kötések voltak.

Az államvasut az ugynevezett helyi csomagdíjszabásokról jóváírási kedvezményeket ad ügyfeleinek, a következő szabályok szerint: olyan esetben, amikor az ügyfél kötelezettséget vállal, hogy huszezer kilóig eszközöl csomagszállítást havonta a CFR egy vagy több állomásáról, 5 százalék, 40 ezer kilóig 10 százalék, 60 ezer kilóig 20 százalék engedmény.



## AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

### Gazdaköreinkhez!

Megyei EMGE tagozatunk a f. hó 17-én megnyíló kolozsvári gazdasági kiállításra társas-kirándulást rendez. Felkérjük a részt venni szándékozókat, hogy aradi irodánkban legkésőbb folyó hó 13-án, kedden délelőtti jelentkezzenek. (Bul. Reg. Ferdinand 41.) Indulás Aradról február 16-án, reggel 9 óra 54 perckor. Visszaérkezés vasárnap, 18-án reggel 5 óra 40 perckor.

\*

## A szikes talajokról

(Folytatás.)

A természetes talajok javítása. A természetes talajokat, melyek Aradmegyében is találhatók, Szarvas és Gyoma környékén a gazdaké digózással javítják. Ez talajdonképpen földhordás és gazdag trágyázás. Ezen talajok sőtartalma két százaléknál kevesebb, szódát még nyomokban sem találunk, ennél fogva a buza, árpa, kukorica megterem és a sók kihúzóása nem szükséges. E talajok főhibája a kedvezőtlen fizikai sajátosságai: nehezen művelhetők, a vizet nehezen fogadják be, átázva szétfolynak és kiszáradva megkérgeződnek. E jelenségeket a talaj szélsőséges fizikai alkotása és szénavas mésznek a hiánya okozza. A digózásra használt sárgaföld, mész, göbceses márga, mely a mész hiányt pótolja és a talaj kérgesedését akadályozza. Ezt a földet sok helyütt a szikes terület alattalajából veszik árokásások útján.

Maga a digózás azonban nem elég, mert a talajok foszforsava kevés, nitrogénje pedig nagyon lassan bomlik. A bőséges istálló-trágyázás, vagy jó televényes földnek a felhordása e hiányt is pótolhatja. Végre pedig arról is gondoskodni kell, hogy az esővíz sehol meg ne álljon. Ha a talajt bakhútra szántjuk és a barázdákban a víz levezetéséről gondoskodunk, ezt a hatást elvárhatjuk. E javítási mód hatása, — állítólag — 10—12 évig tart. Nagyobb területen az ilyen földhordás nagyon költséges és hosszadalmas. Ezért kívánatos szakosított tanulmányozással e talajok javításának egyszerűbb és gazdaságosabb módját kipróbálni. A megoldásra váró kérdést, két különböző szempontból bírálhatjuk meg. Ha öntözés nélkül akarjuk a talajokat megjavítani, miként ezt a digózással tesszük, akkor számolni kell azzal, hogy az ilyen területeken csakis a szárazságnak ellenálló növényzet termelése vezethet eredményre és a talajjavításnak alapköve egyrészt a megművelhetőség könnyítése, másrészt a talajmedvesség konzerválása.

Másként ítélnék meg a helyzetet akkor, ha öntöző vízzel rendelkezünk. Az öntözött szikes mezőkön szerzett tapasztalatok alapján, ha a talajokat öntözhetjük, ezeken a fű, a kevésbé kötött részen pedig a lucerna is már az öntözés 1—2 évében jó termést adhat. Ne gondoljuk azonban, hogy az esetben is az öntöző víz elvesztése fölösleges. Igaz, hogy a talajokon a káros sőtartalom oly kevés, hogy ezeknek aszaltása nem szükséges, de ne feledjük el, hogy e talajok sajátossága a kéreg képződésre való hajlamuk. Továbbá a talajokat igen finom szemcsék alkotják, melyek köveiketében a talaj hajcsövessége és víztartóssága olyan nagy, hogy vízzel feltöltött állapotban a talajba levegő nem juthat. Már pedig a növény gyökérzete létezik ép úgy, miként az ember, vagy állat. Különösen a mély gyökérzetű növények, minő például a lucerna, elpusztulnak, ha nem jut elegendő levegő még a talaj alsó rétegében is. De a csekélyebb gyökérzetű jó fűfélék is a hosszú ideig vízzel borított területen elpusztulnak és helyettük sásfélék teremnek. Végre a víz lecsapolása azért is szükséges, mert a víz a talajokba lassan szívórog be. Ha pedig a víz a talaj felületén marad, a nyári aszályos időszakban nagy része a felületen párologna el és az a veszély, hogy a különben kismennyiségű sók a legfelső 1—2 cm. rétegbe felhalmozódhatnak és akkor kárt is okozhatnak. Mindezek az indokok azt bizonyítják, hogy nemcsak rendszeres öntözésről, de rendszeres lecsapolásról is gondoskodnunk kell.

Ne feledjük azt sem, hogy a talajok aránylagosan kevés foszforsavat és nitrogént tartalmaznak. De hiszen az odaváló gazdak is tudják, hogy a digózás is csak bő trágyázással vezet eredményre. Trágyázásról tehát öntözés nélkül is gondoskodnunk kell. Öntözve a termés nagyobbodik, vele nagy mértékben fog a tápanyag készlete, ezért a trágyázás még szükségesebb. Külömbőség csak az, hogy ha a buza helyett kaszálót létesítünk, állatállományunkat növelhetjük és ezzel növekszik a trágya mennyisége is, holott a gabonatermelés csak trágyát emészt és az állatállomány fejlesztésére kevésbé alkalmas.

(Folytatjuk).

— Felhívás mindazon kerttulajdonosokhoz, akik gyümölcsfa-védelmi akciókban részt ohahtanak venni, hogy e szándékukat, ha eddig még nem jelentették be, a hó végéig bejelenteni sziveskedjenek. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 41., az EMGE kedd és pénteki hivatalos óráink alatt. Faápolás gyakorlati bemutatójának idejét és helyét a lapba közölni fogjuk.



## SZÉZAM NYILJ KI

...és All Baba belül a világ legnagyobb gazdagságát találta.

A mi időnkben a gazdagság barlangja az Állami Sorsjáték

Huzások február 15-én és 18-án

## ÁLLAMI SORSJÁTEK

### Nem mentesek az egyházközségi adó alól az ok a szülők, akiknek gyermekei állami iskolába járnak

A közoktatásügyi minisztérium hatálytalanította ezeknek a szülőknek az adómentesítésére vonatkozó intézkedését

Temesvár. A közoktatásügyi minisztériumban a bányászati adózók szorgalmazására még 1937. nyarán olvértelmű intézkedést hoztak, hogy azok a szülők, akiknek gyermekei az állami iskolába járnak, nem kell az „iskolaadót” megfizetniük.

A temesvári római katolikus püspöki hatóság ezzel szemben minden egyes esetben elutasította azoknak a híveknek a kérelmét, a kik mentesíteni akarták magukat a katolikus iskola fenntartásához való hozzájárulástól s hivatkozva az egyházközségi alapszabályokra, fölhivták a minisztérium figyelmét arra, hogy külön iskolaadó nem létezik, mivel az egyházközségi adókból tartják fenn a katolikus iskolát. Az egyházközségi adó alól pedig nem mentesíthetik azokat sem, akiknek gyermekei állami iskolába járnak. A felekezeti iskola fenntartása különben is nem lehet csupán azoknak a kötelessége, akiknek tanköteles gyermekeik vannak, hanem annak az egész közösségnek feladata, amelyet az iskola is szolgál. Ez egyébként a kultusztörvény 29-ik és 30-ik szakaszából teljesen kiviláglik.

A közoktatásügyi minisztérium most 234.029—1930. számú rendeletével hatálytalanította azt az előbbi intézkedését, amelyben mentesíti az egyházközségi adó alól azokat a szülőket, akiknek gyermekei állami iskolába járnak.

A rendelkezés értelmében tehát a feleke-

zeti iskolák fenntartása — mint eddig is — a közösség, vagyis az egész egyházközség kötelessége s az egyházközségi adót, akár önmegadóztatás, akár kivetés útján, az egyházközség minden tagjának meg kell fizetni.

### A munkaiügyi minisztérium

#### napi husz lei segélyt ad a behívottak hozzátartozóinak

Bucurestiből jelentik: A munkaiügyi minisztérium elhatározta, hogy a munkanélkülek segélyezése keretében a bevonultak hozzátartozóit is felveszi. Segélyben részesülnek a bevonult munkások, iparosok és magántisztviselők hozzátartozói, az 1939. március 8-án megjelent törvény alapján.

A munkaiügyi minisztérium családönként napi husz leit állapított meg. Ezt az összeget csak azok a behívottak hozzátartozói kaphatják, akik szakaszvezetői rangig bezárólag teljesítenek szolgálatot. Családtagnak tekintik: a feleséget, törvényes és törvénytelen kiskorú gyermeket, a férfi született vagy a nő született abban az esetben, ha a behívott tartja el.

A segélyezés céljaira a munkaiügyi minisztériumnak 40 millió lei áll rendelkezésére és a segélyösszeget február 20-tól kezdődően a költségvetési év végéig folyósítják. A kifizetéseket a betegsegélyező pénztárak intézik egy külön bizottság felügyelete mellett. A bizottságnak tagjai: a munkaiügyi minisztérium kiküldöttje, a munkások, valamint a munkások megbízottja.

## Lucian Blaga magyar szindarab-bemutatójának nagy sikere Kolozsváron

A kolozsvári Magyar Színház új bemutatott tartott: Lucian Blaga „Gyermekek keresztesek” című történelmi háttérű drámáját mutatták be nagy sikerrel. Lucian Blaga a modern román irodalom büszkesége. Egyben a legérdekesebb román írói egyéniség is. A legtisztább, a legmagasabbrendű európaiasságot képviseli az állandóan fejlődő román irodalomban. Egyéni és új filozófiája a modern írói iskolának úttörője.

Lucian Blaga írói pályafutása mellett tüntetően közéleti szereplésével is méltóképpen felkeltheti az érdeklődést: Az erdélyi falu szülöttje, diplomata, majd később miniszter is volt. Hazáját hosszú éveken át képviselte Varsóban, Prágában, Belgrádban, Bernben, Bécsben s legutóbb Liszszabonban. Később egyetem; katedrát fogadott el és teljesen az irodalomnak szentelte munkáerejét.

Lucian Blaga drámájának magyar nyelvű bemutatója előtt nyilatkozott az „Ellenzék”-nek, amelyben a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg darabjának fordítójáról: Kiss Jenő erdélyi költőről és Makray László fiatal íróról, aki a volt erdélyi református püspök, Makray Sándor fia. Dr. Kádár Imrénének, a kolozsvári Magyar Színház igazgatójának is hálaátolmácsolta ezalkalommal, mert a legremekesebb előadásban érzékeltetik írói elgondolását. Mély elismeréssel emlékezett meg az erdélyi irodalomról és annak képviselőiről is, hangsúlyozta, hogy az erdélyi irodalom páratlan és ragyogó jelensége ennek a földnek.

A kolozsvári bemutató iránt máskülönben különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert Lucian Blaga írói tehetsége a fordítások révén, nem ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt.

## UJ KÖNYVEK

### SZEBENI VIHAR

Tabéry Géza novellás-kötete

Két évszám olvasható zárjelben Tabéry Gézának az „Uj Erdélyi Könyvek” első kiadványaként új könyve címlapján: 1914—1939. Két évszám, amelynek mindegyike határkő, az emberiség kanyargós országútjának utjelzője. Huszonöt esztendő zár ez a két évszám, a nagy világégés kezdetétől a csak nemrégiben megkezdődött és teljes mivoltában még ki sem bontakozott háboru közötti korszakot. Amilyen gyorsan manapság rohannak az események, ahogy meggyorsult az élet lépeme, bátran mondhatjuk, hogy mindaz, ami a két évszám között lepergett huszonöt esztendő alatt történt, ma már történelem, s akkor sem túloznánk, ha azt mondjuk: ha a látszat azt is mutatja, mégsem a világ új háborúra riasztása volt ennek a korszaknak végső, legteljesebb tanulsága.

Tabéry Géza nem kérte kölcsön a történelem-író különleges szemüvegét, szempontjait és nyelvezetét. Megmaradt annak, ami tollának igaz értéket ad, ami lényege: újságírónak és szépirónak, egy személyben. Az újságíró a percek, rohanó napok figyelője és közvetítője, aki a történelem nagy, tömör, csak egységes képpel szemléltethető folyamatainak apró részecskéit foglalkozik. Am ezek a részecskék elszűrülnek, az újságírók megsárgulnak és az érdeklődés elpihen, ha nem kezd munkához a szépiró, az események képének művészi rögzítője. Szerencsés találkozása az írói készségnek az, ahogyan Tabéry Géza meglátja, elkapja, elteszi magának és azután feldolgozza az élet kis, csillogó mozzanatait. Szerencsés, mert az újságíró a hétköznapi élet közvetlenségét jelenti az irodalmár számára, a szépirodalom pedig a zamatot, a különös utóíz, a perc illatát varázsolja a novellák sorai közé.

Nincs szó ebben a könyvben arról, amit általában történelemnek neveznek. A való élet betűkbe átmentett történelemsorozata ez a néhány remekbeczellalt novella és éppen ezért minden külön címkézés helyett azt kapjuk, amit az elmondottak során eltek huszonöt esztendő jelentett: történelmet.

— Kína és a kínaiak. (Lin Yutang: Mi kínaiak). „Akármilyen irodalmi, vagy történelmi korszakot tanulmányozunk, végső és legmagasabbrendű célunk mindig az, hogy közelről láthassuk az illető kor emberét, mert az irodalmi alkotások, vagy történelmi események mögött mindig ott van az egyén, aki végeredményben a legjobban érdekelt.” — Ézzel az elvvel kezdődik Lin Yutang könyve. S a mi az elv példás és remek megvalósítása: soha ilyen közelről nem láttuk még Kínát, soha ilyen bizalmas ismerősünk nem volt a kínai ember. Lin Yutang egyik legnagyobb író brava az a közvetlenség, ez a látható erő, emberrel,

az emberi lélekkel állunk szemben. S a végén szinte mindent megtudunk Kínáról, mintha ott éltünk volna, mintha hagyományai, szokásai neveitek volna. Megismerkedünk a kínai asszonyok életével, a szerelem és udvarlás szokásaival, a családdal, a társadalmi és szellemi élettel, a kínai humorral és közönnyel, az élet művészetével, a kertébe vonuló ember bölcs nyugalmaival, amellyel elfordul a kor zavaros látványától és inkább társalog a növényekkel és a csillagokkal. Ami ma Kínában történik, ezer és ezer ok következtében; Lin Yutang ezeket az okokat mutatja meg. Aki elolvassa ezt a könyvet, más szemmel nézi az újságok távolkeleti tudósításait: közvetlenebb érdeklődéssel, mint egy nép drámájának híradásait: s talán egy főnixként mindig s mindig újrászülető kultúra s nép vajdudó reneszánszának jeleit. Lin Yutang könyve az európai szellemi élet és irodalom nagy eseménye: mint Pearl S. Buck mondja előszavában: végre egy igazi, hiánytalan, kifűző könyv Kínáról! A fordítás Benedek Marcell kifogástalan munkája. Ára gyöngykanava kötésben 223 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

— Végítélet. (Priestley új regénye). Priestley az angol középosztályának ma egyik legkedveltebb írója; művei a legolvasottabb angol regények közé tartoznak. Az író nagy műveltsége, széles látóköre, fantáziájának varázsa hamarosan meghódította a külföldet is. Új regényének meséje egyszerre három helyen indul meg. A szájak Barstowban, a kaliforniai sivatag exotikus szépségű vidékén találkoznak össze. Innen indul el Malcolm, a szerelmes londoni építész Andrea MacMichael felkutatására. Ide téved Hooker is, elűnt professzora keresése közben, aki nem más, mint Paul MacMichael. S itt keresi Jimmy Edlin egy titkos vallási szekta fejtét, akiről viszont kiderül, hogy John Mac Michael-lel azonos. Andrea, aki először hallant sem akar szerelemről lassan győzedelmeskedik az életföztön és elárulja Malcomnak, hogy atyja és két nagybátyja az emberiség kiirtására készülnek. A három félőrült MacMichael-testvér azért akarja elpusztítani a világot, hogy a tehetetlen emberiséget reménytelen szenvedéseitől megszabadítsa. Az utolsó pillanatban éppen Andrea segítségével mégis sikerül megmenteni a világot a szörnyű végítélettől. Priestley alkotása több mint egyszerű kaland-regény. Olyan, mint a mélyértelmű, csodás, játékos tündérmesék. Eiből és meghorzongat, de a szerkezeti deus ex machina mögött, a fantasztikus, mesészerű külszin alatt, mély emberi érzelmek küzdelmét érezzük. Nem a történet realitása, vagy fiktív volta a fontos Priestlevnél, hanem amit azzal ki akar fejezni és amilyen érzelmeket bennünk kiváltani igyekszik. Kivételes mesemondó, történetformáló tehetsége, jóízű, humoros elbeszélő művésze, amellyel olvasói szívét meghódította, ebben a regényében is töretlenül érvényesül. Ára kötve 202.— lei. Kapható minden könyvkereskedésben.



Sohlmann Márton úgy a saját, mint az összes rokonság nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtörve tudatja, hogy szeretett neje, a legjobb anya, nagynéni és rokon

## Sohlmann Mártonné

született Helm Etelka

életének 71-ik és boldog házasságának 23-ik évében, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó évi február hó 10-én, d. e. 8 órakor, csendesen elhunyt.

Felejtethetlen drága halottunk hült tetemei folvó hó 11-én, vasárnap d. u. 4 órakor, a Bulev. Carol 58. számú evangélikus templom kápolnába, a római káth. anyaszentegyház szertartása szerint történt beszterelés után, a felsőtemetőben lévő családi sírkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat, a megholdogult lelki üdvéért, a főtisztelendő Minorita Atyák aradi templomában f. hó 12-én, d. e. 10 órakor fognak az egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1940. február hó 10-én.

Kuti Gyuláné szül. Purmann Jolán, férje Kuti Gyula Kuti Jolánka, Kuti Kálmán, Kuti Ágneska, unokahuga, öccse és keresztgyermek. Sohlmann Károly, Rotter Alfrédné szül. Sohlmann Erzsébet, Dénes Béláné szül. Sohlmann Irén, ill. Sohlmann Márton n. gyermekei, Rotter Alfréd, Dénes Béla vejei, Sohlmann Gyula és neje szül. Fischer Berta, öz. Sohlmann Jánosné szül. Ölschlager, Konrad Imréné szül. Sohlmann Irma, és férje, Klein Károlyné szül. Sohlmann Amália és férje, sógor és sógoróni családjaikkal.

## Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, FEBRUÁR 11.

Bucuresti, Radio-Romania, 9.45: Istentisztelet, 11.15: Rádiózenekar, 13.15: Időjelzés, vizállásjelentés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: Petrica Motoiu zenekara, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, 14.50: Különböző közlemények, 15: Gazdasági tanácsok, 15.15: A falu órája, 16.15: A katonai előképzés órája, 17.15: A Munka és Jókedv szervezet órája, 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés, 18.17: Énekek lemezek, 19: A hétről, 19.15: Gilly Stupjosek haváji zenekara.

Radio-Romania, 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, 19.45: Román zene lemezeken.

Bucuresti, Radio-Romania, 19.55: D. Iov előadása a beszarabiai várakról, 20.15: A román zene folytatása, 20.45: Hírek, 21: A zene folytatása, 21.15: Hangjáték, 22.10: Hírek, sportközlemények, 22.30: Könyvü zene lemezeken.

Budapest I. 9.45: Hírek, 11: Egyházi ének és szent beszéd, 12.15: Evangélikus istentisztelet, 13.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés, 13.20: Melles Béla zenekara, 14.45: Hírek, 15: Hanglemezek, 16: Gazdasági előadás, 16.45: A Chappy tánczenekar műsora, 17.30: Előadás a szőjababról, 18: Hírek, 18.15: Balázs Kálmán cigányzenekara, 19.45: Lilia d'Albore hegedű, a magyar—olasz művészcsere keretében, 20.10: Sporteredmények, 20.15: Hírek, 20.25: Londoni levél, 20.40: Muzsikál a múlt, Lehár élete dalban és zenében, 21.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, 23.10: Pátria és külföldi tánclemezek, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 12: Lendvai Jóska cigányzenekara, 13.05: Levente rádióféltóra, 16.05: Szalonötös, 19.10: Balázs Kálmán cigányzenekara, 19.50: A kősei fehér asszony a valóságban, Förster Rezső előadása, 20.20: Muszorgszkij—Ravel: Egy kiállítás képei, Hanglemezeiről, 21: Hírek, 21.25: Amíg a kőolajból világhatalom lett, Császár Béla dr. előadása, 21.55: Művészlemezek, 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád, 10.50: Istentisztelet, 13: Lemezek, 14.10: Népdalok, 15: Lemezek, 17.15: Népszerű műsor, 19.15: Rádiózenekar, 20.40: Népdalok, 22: Dzonnev Petrov énekel, 22.30: Hírek, 22.50: Fiedel hármas, 23.20: Táncczene, 23.40: Hírek, 23.50: Táncczene.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 12.

Bucuresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Lemezek, 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: A Baical balalajka-hatos, 14: Hírek, 14.20: Constantin Lungeanu énekel, 14.40: Operatárszettek lemezeken, 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Irodalmi krónika, 19.17: Stefania Osiceanu és Alex. Vargolici énekelnek, 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 20.05: A nemzeti kereskedelem és szolidaritás, Gh. Leon tanár előadása, 20.25: Paul Jelescu zongorázik, 20.45: Hírek, 21: Hangverseny közvetítés, 22: Hírek, sportközlemények, 22.15: Hangjáték-előadás, 23.10: A milánói Scala zenekarának hanglemezei, 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, étrend, 11: Hírek, 11.20: és 11.45: Felolvasás, 13.10: Puky Judith zongorázik, 13.40: Hírek, 13.55: Csillely Livia énekel zongorakísérettel, 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés, 14.30: Katonazenekar, 15.30: Hírek, 17.15: Diákféltóra, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: A rádió szalonzenekara, 19.30: Táncclemezek, 20.15: Hírek, 20.25: Rádáv László magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Dezső és cigányzenekara, 21: Közvetítés a képzőművészeti kiállításról, 21.20: Az Operaház zenekara, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Magyar Imre cigányzenekara muzsikál, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.25: Filmszámok hanglemezeiről.

Budapest II. 19.50: Csorba Dezső cigányzenekara, 20.25: Német nyelvoktatás, 21: Hírek, 21.28: A futár fejlődése, G. Réthy Pál sakkelőadása, 21.55: Táncclemezek, 22.40: Időjárásjelentés.

Belgrád, 10.20: Istentisztelet, 13: Népdalok, 14.45: Rádiózenekar, 15: Hiltrina Tatjana énekesnő.

# APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg! Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a hirdetőre fizetendő

## OKIATÁS

Román és számtanórakát ad licencista leány. Cim a kiadóban.

## ALKALMAZÁST KERES

Építést vezető rajzoló, 20 éves, fővárosi gyakorlat al állást keres nagy vállalatnál. Megkereséseket „Conductor architekt” jellegre a kiadóba kérek. 741

Katonamentes, iskolázott, román-magyar fiatal ember jélelőtti elfoglaltságot vállal. Cimeket „Aradi” jellegre a kiadóba kér. 732

Német nevelő nő ajánkozik. Román, magyar nyelvet bírja. Cim a kiadóban. 729

Házvezetőnőnek melege intelligens, fiatal nő, egyedülálló urhoz, vagy nőhöz, aki a háztartásban és varrásban teljesen jártas. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Rendszeres” jellegre a kiadóba kér. 764

Svájcban végzett, 35 éves, nős gazdasági intézői állást keres. Cim a kiadóban. 722

Jogvégzett, nyugdíjas főtisztviselő irodai alkalmazást keres. Megkereséseket „Diligens” jellegre a kiadóhivatalba kér. 745

## ALKALMAZÁST NYER

Önállóan dolgozó fizető masamód-lány felvétetik. Kramer-szalón. Str. V. Colodis 3. 766

Német nevelőnőt keresek a nappali órákra. Cim a kiadóban. 753

Önálló nő angolnyelvet keresek. Cim a kiadóban. 727

Vidékre, izraelita családnak, jól főző mindenest felvétetik. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 748

Ügyes, rendes, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

## LAKÁS

A belváros legjobb helyén uccai, négy-szobás, fürdőszobás, parkettás lakás hávi 2500 leuért kiadó. Ugyanott raktárhelyiség kiadó. Str. Turnului 1. 757

Modern, központi, földszintes, kétszobás lakást keres kétféle családnak. Cimeket kérem „Pontos fizető” jellegre a kiadóhivatalba leadni.

Háromszobás, hallos, összkomfortos lakás magasföldszinten, május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Russu 8. 760

Új házban, 3 szobás, modern lakás kiadó. Strada Cosbuc 51. 747

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házban levő kétszobás, földszintes, uccai, modern lakás azonnalra. Dr. Anghel. 629

Kétszobás, uccai lakás kiadó, fürdő- és előszobával azonnalra, vagy május 1-re. Str. Tribunal Buteazu 5. 776

Törvényszéki villanegyedben, új házban kétszobás, modern lakás május 1-re kiadó. Érdeklődni „Mignon” bonbonerie, Str. Eminescu, vagy telefonon: 20-78. 756

Háromszobás, földszinti és másodemeletes, modern lakás május elsejére kiadó. Str. Cloșca 7. 758

Különbejárattal, bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Bul. Carol 37. 759

Szép, fűtési, háromszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31. 761

Kétszobás uccai garzon és 2 szobás udvari lakások kiadók. Str. Gh. Popa 10.

Modern, jó beosztású, háromszobás lakás május 1-re kiadó. Str. Cosbuc 32. 769

Egyszobás, konyhás, fürdőszobás lakás március 1-re kiadó. Str. Muciu Scaevola 3. 768

Kiadó május 1-től háromszobás, fürdőszobás, parkettás lakás. Str. Mărășesti 48. 767

Kiadó két egymáshoz tartó szoba a színház mellett. Irodának is alkalmas. Cim a kiadóban. 774

Str. Greceanu 5. sz. alatt garzonlakás, 1 és 2 szobás, elő- és fürdőszobával kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 771

Bul. Dragalina 16. sz. alatt négy-szobás, központifűtéses, II. em. erkélyes, urilakás, teljesen tiszta állapotban kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 778

P. Capadralei 1. sz. alatt emeleti kétszobás, elő- és fürdőszobával, továbbá 3 üzlethelyiség azonnal kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 779

Str. Greceanu 5. sz. alatt háromszobás, I. em. urilakás, erkélyes, teljesen kifestve, május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél. 780

Négy-szobás, komfortos, I. em. lakás májusra kiadó. Str. Ec. Teodoroiu 3. 781

Főpostával szemben, elsőemeleti, hat-szobás, hallos lakás, összkomforttal, május 1-re kiadó. Str. Bratianu 13. Értekezés: Str. Consistorului 29. 784

A Horia-ucca 7. sz. házban egy ötszobás, földszinti lakás májusra és az Ilarie Chendi-ucca 11. sz. házban egy kétszobás, előtérből álló lakás azonnalra bérbeadó.

**Bul. Reg. Ferdinand 47 sz. alatt (A. Muresianu sarok) 4 szobás, erkélyes összkomfortos lakás azonnalra is kiadó.** 725

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások kiadók május 1-re, vagy azonnalra. Bul. Carol 37. 680

Uri magánház: 3 szoba, hall, stb., összkomfort, május 1-re kiadó. Érdeklődni: Str. Ep. Ciorogariu 14., 11-1.ig. 724

**Kiadó május 1-re 4 szobás emeleti erkélyes lakás a főútvonalon** 788 Bul. Regele Ferdinand I. 45.

Kiadó május 1-re 3-4 szobás, emeleti lakás. Str. Cloșca 10. 728

2 és 3 szobás, összkomfortos lakások május 1-re és azonnalra kiadók. Strada Cosbuc 15., a házmesternél. 785

Négy-szobás, modern lakás május elsejére kiadó. Calea Radnei 18-20. 707

**Modern 4 szobás lakás május 1-től kiadó,** Strada Alexandri 9. Négy-szobás magánház, parkirozott udvarral május 1-re kiadó. Érdeklődni a Vadászkiút Szálloda irodájában. 702

Különbejárattal, nagy, uccai szoba kiadó. Bul. Carol 75., I. 3. 649

**Belvárosi 3 szobás,** fürdőszobás lakás májusra nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban. 816

## VÉTEL-ELADÁS

Irodal. üvegfal, 509 FIAT kisautó, 350 cm. New-Imperial motorbicikli eladó. Str. A. Gavra 26. 737

Ebédőbútor kerések megvételre, lenéz, főleg still bútor, Tempo, Fischer Eliz-palota. Zálogkölcsönt közvetítünk olcsón, ezüstöt, arany antik ékszert veszünk.

Bakkáncs, 42-es, valódi Bergsteiger. Kitűnő állapotban eladó. Cim a kiadóban. 782

Jutányosan eladó nagy álló lámpa, már Vány szobortalapzat, cselló, virág álvány, kotta álvány, márványlap, stb. Cim a kiadóban. 738

Nőcipő, 39-es, magas, barna, új, eladó. Cim a kiadóban. 783

Jó állapotban levő íróasztalt megvételre kerések. Tudor Vladimirescu 21. I. emelet. 752

Zongorát, olcsót, keleti és belföldi szonyegeket, antik és modern ezüstöt, varrógépet, antik poharakat, antik bútor veszünk magas árban. Zalogcédu-láját olcsón hosszabbítjuk. Zalogcédu-lát megvesszük. Veszünk ezüstöt, aranyat és teljes lakásberendezéseket. Tempo, Fischer Eliz-palota.

## ÜZLET

A város központjában 30 év óta fennálló, jömeneteli fűszer- és csomagolóipari, betegség miatt átadó. Cim a kiadóban. 770

Bevezetett rövidáru és konfekcióüzlet eladó. Cim a kiadóban. 772

Üzlethelyiség uccai portállal a főpostával szemben május 1-re előnyösen kiadó. Beépített faburkolat, fűkrökkel, szekrényekkel. Str. Bratianu 13. 726

Modern üzlethelyiség kiadó. Timisoara, Bul. Carol 4., a Maria-szoborral szemben. 612

## INGATLAN

Eladó: háromszobás, szuterénes, befejezetlen magánház. Cim a kiadóhivatalban. 763

Kiseb ipartelepnek alkalmas ház, üzem krammal, 3 nagy teremmel, külön négy-szobás, modern lakással, jó helyen, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. 755

Eladó Temesváron II. ker. villasoron 265 négy-szögöles ház hely. Cim a kiadóban. 765

## Központ mellett

teljesen jó karban levő sarokbérház, 50 m. uccai fronttal, több 2, 3 szobás, fürdőszobás lakással, nagy pincével, 1 millió. — Belváros központján uri magánház, 4 szobás, parkettás fürdőszobás lakás, nagy fűthető hallal, teljes alapincézés, 875 ezer. Kizárólagos megbízás. — Értékes villanegyedben három éves új villa, összkomfortos lakással, kerttel, 400 ezer. — Bérs, magán-üzlet, gazdálkodásra alkalmas házak 200 ezertől, tízmillió leies árákig. — Földbirtokok: Arad és Timisonegyében 7 ezertől 50 ezer leies árákig kat. földönként eladók. — Bankkölcsönöket közvetítik.

## Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 30-32. Telefon: 22-21.

# HATSCHER

INGATLANFORGALMI IRODA  
Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ügyosztó)  
TELEFON: 36-94

## Előnyös ajánlatok

4 millió: Luxus bérház, 5000 m<sup>2</sup> jövedelemmel. — 2 millió: Központban, 2 em., mind közepnagy, komfortos lakások, jó jöv. — 2 millió 600 ezer: Forgalmass főúton, elválasztható üzletes, 18 bérleményes, nagy kert, jó hozam. — 2 millió 400 ezer: Villanegyedben, emeletes új bérvilla, 6 modern lakás, erkélyek, kert. — 1 millió 800 ezer: Belvárosi emeletes sarokház, 2x3, 4x2, 2x1 sz., mind parkettás, fürdősz. lakások, 5 kis lakás, 600 öl kert, jó jöv. — 1 millió 350 ezer: Főpósta mellett, emeletes bérház, 10% hozam. — 1 millió: Központhoz közel, emeletes sarokház, jó hozam. — 980 ezer: Ugyanott sarok bérház, 2x3, 3x2, 3x1 sz. komplett lakások, fürdősz., — 950 ezer: Iparos Kulturhához közel 1 nagy, 2 kis lakás, részben új építkezés, kert. — 900 ezer: 5 szoba, hallós, nagy borpincével, sok személyzeti helyiség, kis park. — 800 ezer: Főterre vezető uccában emeletes, üzletes bérház, nagy front, fürdőszobás lakások. — 780 ezer: Tribunal téren emeletes bérvilla, 1 nagy, több kis lakás, terraszok. — 700 ezer: Iancu tér táján, félemeletes, üzletes ház, 3x2, 6x1 sz. lakások, összkomfortos, 50 ezer hozam. — 600 ezer: 6 sz. fürdősz. parkettás, csakdi ház, 400 öl kert. — 530 ezer: II. kerületben üzletház, 3 sz. fürdősz., 1x2, 5x1 sz. lakások, 240 öl kert, jó jöv. — 530 ezer: 2x2, 1x1 sz., mind elő, fürdősz. lakások, 400 öl gyümölcsös. — 475 ezer: Új tanszalonbirtokon, sítónál, félemeletes, 4 szobás, nagy sz. teremmel, beépíthető saroktelek. — 430 ezer: Belvárosi, 4x2 sz. komplett. — 350 ezer: Magasföldszintes, új 6 lakásos, nagy kert. — 350 ezer: Iancu-térenél, félemeletes, 1x3 sz. fürdősz., 2x1 sz. lakások, kert. — 340 ezer: Ugyanott üzletes sarokház, 2x2 sz. teljes lakás pince, műhelyek. — 330 ezer: Ugyanott sarokbérház, 2x2, 1x1 sz. fürdősz. lakások. — 300 ezer: Új 2 szobás, muros parti, alapincézett villa. — 260 ezer: 1x2, 3x1 sz. komplett lakás, nagy hozam. — 245 ezer: 1x2 sz. parkettás görredőnyök, 1x1 sz. kompl. — 200 ezer: Belvárosi, 2x2 sz., összkomfortos. — 190 ezer: Új sarokház, 2 üzlet, 2 lakás. — 170 ezer: Perneavai 1x2, 2x1 sz. ház, 250 öl kert. — 130 ezer: Külvárosi 1x2, 1x1 sz., beköthető vízvezeték. — 85 ezer: Gradistei, 150 öl kerttel. — Kölcson betáblázásra.

## KÜLÖNFELEK

Máté műhímző ajouroz, tamburoz, himez, kelegyékét monogrammoz gépen. Készít gombokat minden nagyságban, a legújabb fazonban. Arad, Str. Eminescu 20-22., az udvarban, a kapuval szemben. 751

Társat keresek cca 300.000 leivel olyan szakmához, amelyben az árubeszerzés mind nehezebbé válik. Leveleket „Komoly” jellegre a kiadóba kérek. 743

Rentábilis üzlethez társ keresettség: 100 ezer lei tőkével. Cim a kiadóban. 771

Tökés társat keresek, 18 év óta fennálló jól bevezetett üzletembe. Cimeket kérek „Arad 200.000” jelleg alatt a kiadóhivatalban leadni. 743

Üzlethelyiség nagy műhellyel kiadó. Érdeklődni a Vadászkiút Szálloda-irodában. 701

# HUNGARIA

## Nagyszálloda

BUDAPEST

Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árak!

Táviratcim: „Hungariotele”.

# Legújabb jelentéseink:

## Román küldöttség Szófiában, bolgár küldöttség Belgrádban folytat gazdasági tárgyalásokat

**A jugoszláv kormányelnök nyilatkozata Jugoszlávia elszánt békepolitikájáról — Olasz-török gazdasági tárgyalások**

Szófia. (Dunaposta). Caranfilj, a román külügyminiszter gazdasági ügyosztályának igazgatója gazdasági bizottság élén szombaton délután Szófiába érkezett, hogy ott új román-bolgár kliring-egyezmény létesítésére vonatkozóan folytatson tárgyalásokat.

### Bolgár küldöttség Belgrádban

Belgrád. (Dunaposta). Slarko Sagoro bolgár kereskedelmi miniszter 25 tagú a kereskedelmi kamarák, a hivatásos egyesületek, a földművelők, kereskedők és iparosok képviselőiből álló kereskedelmi bizottság élén vasárnap Belgrádba érkezik, ahol 'Andrés jugoszláv kereskedelmi miniszter fogadja őket. Szó lesz a bolgár-jugoszláv kereskedelmi kapcsolatok kimélyítéséről.

### Czvejkovics

#### legújabb béke-nyilatkozata

Belgrád. (Dunaposta). Czvejkovics jugoszláv minisztere szombaton Nisben a következő külpolitikai nyilatkozatot tette:

— Mi a békét akarjuk és háboruba csak ak-

kor bocsájtkozunk, ha valaki megtámad bennünket. A béke szükséges, hogy egy nemzet művelődés és gazdasági tekintetben nyugodtan fejlődhessek, valamint, hogy az összes népi erőket felhasználhassuk országunk fejlesztésére. Amíg a belpolitikát illeti, — folytatta a miniszterelnök, — vannak olyanok, akik a különböző pártokat fel akarják támasztani és ezzel meg akarják osztani az ország erejét. De a nemzet elégséges politikai érzékkel rendelkezik, hogy az egységbonókat elsöpörje.

### Olasz-török gazdasági tárgyalások

Róma. Olasz jelentések szerint rövidesen aláírásra kerül az olasz-török kereskedelmi egyezmény. Az évi kereskedelmi forgalmi értéke a két ország között 800 millió lira lesz. Törökország gabonát, ércet és gyapotot szállít Olaszországba. Az olaszok ezekért az árukért kész szövőipari termékeket, vegyszereket és nehézipari készítményeket küldenek Törökországba. A Corriere del Padana ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a török-olasz kereskedelmi egyezménynek politikai fontossága is van.

## Svájc újabb korosztályokat rendelt a zászlók alá

Bernből jelentik: A svájci távirati ügynökség jelenté Moszkvából, hogy az 1920. és 1921-es évfüzeteket is szolgálattételre behívták. (Rador.)

## 120 millió lei értékű gyapottonalat importálhatnak szövőgyáraink Angliából

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium közli, hogy február 8-iki ülésén jóváhagyta, hogy az ország szövőgyarai Angliából forgalomba hozható devizák ellenében 120 millió lei értékben gyapottonalát importálhassanak. Az import engedélyvel rendelkezők megfelelő kérvénnyel felszerelve legkésőbb tíz napon belül jelentkezzenek a külföldi fizetések igazgatóságánál.

## Hull amerikai külügyminiszter megkezdte tárgyalásait a semleges államok washingtoni nagyköveteivel

Welles külügyi államtitkár európai útjának fontos jellege — Kingsley-Wood mondotta a legutóbbi heti angol miniszteri beszámolót

Washington. Hull amerikai külügyminiszter által a semleges államokkal folytatandó közvetlen tárgyalások akciója azzal indult meg, hogy a külügyminiszter szombaton fogadta London washingtoni holland nagykövét. Ezt követően a külügyminiszter sorában fogadja majd a Fehér Háznál akkreditált semleges államok nagyköveteit, illetve követeit. Az amerikai külügyminiszterium egyik beavatott képviselőjének közlése szerint a tárgyalások célja nem az európai béke visszaállítása, hanem a civilizált világnak a háború után leendő megszervezése, bár ezen amerikai

államférfi kijelentése szerint a békét meg lehetne valószínűsíteni, ha a hadviselő államok képviselői együttesen részt vennének — alkalmas pillanatban — a megrendezett tanácskozásokon.

Beavatottak Sumner Welles külügyi államtitkár utazásával kapcsolatban kijelentik, hogy az távolról sem hasonló House ezredesnek, Wilson egykori képviselőjének tevékenységével, aki a világháború első éveiben angol, francia és német vezető férfikkal tárgyalt, Welles felelősséggel kizárólag az elnöknek és a külügyminiszternek tartozik.

### Kingsley-Wood a lengyelországi német megszállásról

Londonból jelentik: A szokásos heti miniszteri beszámolót ezen a héten Sir Kingsley-Wood légügyi miniszter tartotta Bristolban. A miniszter részletesen foglalkozott az egyetlen erős nemzetként alakult Franciaország és Anglia, valamint az Oroszország és Németország között fennálló helyzettel. Az első két állam a szabadság megvédelmezésére alakult, míg a második kettő egyesülése egyik félt sem elgáncsolja. Hangoztatta a légügyi miniszter, hogy Anglia őszintén sajnálja, hogy a gazdasági fegyverek alkalmazása bizonyos nehézségeket okoz a semleges államoknak is.

Beszédét ezután így folytatta:

— Minden tőlünk telhető elkövetünk, hogy az így támasztott nehézségeket a minimumra csökkentjük és kérjük a semlegeseket, ne tévesszék szem elől Lengyelország borzalmas sorsát. A németek által elfoglalt lengyel területen a helyzet elképzelhetetlen és sokkal rosszabb, mint azokban a lengyel tartományokban, amelyeket Szovjetország szállt meg. A németeknek még tömeges agyonlövésekkel sem sikerült a lakosságot terrorizálni és ekkor elhatározták, hogy a lengyel nemzeti mozgalom vezetőit megfizetik. Értésü-

lésünk szerint eddig mintegy tizenötezer személyt lőttek agyon. A gyűjtőtáborokban a szerencsétlen foglyok helyzete szörnyű. A vallás szabad gyakorlását rendszeresen akadályozzák. Mindezek után érthető, ha már Németországban is elégedetlenek az emberek. Ribbentrop nem állíthatja, hogy a Harmadik Birodalom jelentős politikai vagy gazdasági előnyhöz jutott volna a Szovjettel történt szövetezése révén. Oroszország bekebelezte Lengyelország egyharmadát, kiterjesztette hatalmát a Balti-államokra, amelyeket eddig német élettérnek tekintettek, míg pénzügyi téren a Harmadik Birodalom eddig csak csalódásokat könyvelhetett el. Az Oroszországban észlelhető szállítási nehézségek, valamint a finnországi háború erősen veszélyeztetik a Németországba irányuló petroleum és nersanvag szállításokat. Ezzel szemben Franciaország és Anglia között sohasem volt szorosabb és megítéltebb szövetség, mint ma. Ez a két ország nemcsak közös katonai parancsnokság alatt áll, hanem csak értesüléseit cseréli ki, hanem valamennyi titkát is egymás tudomására hozza.

A légügyi miniszter ezután hangsúlyozta, hogy a két szövetséges nagyhatalom Oroszországgal, illetve Németországgal szemben nagy légi fölényvel rendelkezik és a legújabb típusú gépeket éjjel-nappal gyártják az üzemekben. (Rador.)

### Kenyeres Balázs halála

Budapest. (Dunaposta.) Kenyeres Balázs professzor, a törvénytudományi orvostani intézet nyugalmazott vezetője szombat délután rövid szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délután lesz. Kenyeres Balázs 1865-ben született Brassóban. Egyetemi tanulmányainak befejezése után a budapesti egyetemi törvénytudományi orvostani intézetnél Aitay professzor tanársegéde lett. Kiváló tudományos munkásságot fejtett ki. 1909-ben jelent meg 3 kötetes tankönyve. 1921-ben készült el kétkötetes újabb műve, több, mint 200 tanulmányt írt bel- és külföldi szaklapokban. Munkássága elismeréseként 1938-ban a hallei császári akadémia dísztagjává, a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete díszelnökévé választotta.

### Negyvenmázsás szikla zuhant az orsovai vasuti pályatestre

Bucurestiből jelentik: Jelentették Orsováról a CFR vezérigazgatóságának, hogy a péntekről szombatra hajló éjszaka Gura Vaili és Varciorova vasútállomások között mintegy négy vagonnyi szikla levált helyéről és a vasuti sínpartra zuhant. A történeteket Cojaita pályáőr fedezte fel, miközben a szokásos vonal-ellenőrzést végezte. Nyomban értesítette Gura Vaili és Varciorova vasútállomásokat, úgy hogy a nemsokkal később érkezett vonatokat még idejében le tudták állítani. Még az éjszakai órákban munkás-osztályokat vezényeltek a helyszínre és a lehullott nagymennyiségű sziklatörmeléket néhány órai munkával eltakarították. Megállapítást nyert, hogy a hegy egy része a folytonos esőzések következtében vált le.

### Nyolc havi fogházra ítélték

Szatmáron a nemzetközi szélhámós Traian Teodorescut

Szatmárról jelentik: A satmári törvényszék több napi tárgyalás után szombaton hirdetett ítéletet Teodorescu Traian brailai diák és Buluc Gheorghe nevű büntársa ügyében. Mint ismeretes Teodorescut — akit valamikor azzal is gyanúsítottak, hogy az arlbergi gyorsvonaton Farcasanu bucaresti-i ezredes feleségét meggyilkolta.

A bíróság bűnösnek találta és ezért családja miatt nyolc havi fogházra, továbbá közokirathamisításért külön hét havi fogházra ítélte.

A törvény értelmében azonban a vádlottnak csak a súlyosabb büntetést kell kitöltenie, amelyet két hónappal megtoldanak.

A törvényszék Buluc Gheorghe borbélysegédet, Teodorescu büntársát is bűnösnek találta és öt két havi elzárással sújtotta.

A satmári törvényszékhez egyébként több szomszédos ország részéről értesítés érkezett arról, hogy Teodorescu Traian ezekben az államokban is különféle szélhámosságokat követett el és ezért satmári büntetésének kitöltése után kiadatását kéri.